

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Financování územní samosprávy - případová studie
města Sušice**

Vratislav Němec

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vratislav Němec

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Financování územní samosprávy – případová studie města Sušice

Název anglicky

Financing of Local Government – Case Study of Sušice

Cíle práce

Bakalářská práce bude věnována oblasti územní samosprávy, konkrétně rozpočtu obce. Cílem práce bude zhodnotit relevanci struktury obecního rozpočtu vybrané obce. Dílčím cílem práce, který má vést k naplnění hlavního cíle, bude popsat strukturu rozpočtu municipality Sušice. Dále pak bude cílem posoudit podobu rozpočtu prostřednictvím běžně využívaných metod hodnocení.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Objektem studia bude město Sušice. Subjektem bude rozpočet obce. Práce bude postavena na základě obsahové analýzy dostupných materiálů (zveřejněných sledovanou obcí). Město Sušice bude popsáno za použití dat dostupných prostřednictvím Českého statistického úřadu. Rozpočet bude posouzen prostřednictvím běžně využívaných metod popsaných v teoretické kapitole bakalářské práce.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

obecní rozpočet, struktura, příjmy rozpočtu, výdaje rozpočtu, hospodaření obce, zastupitelstvo

Doporučené zdroje informací

PAVELKOVÁ, D. – KNÁPKOVÁ, A. – ŠTEKER, K. *Finanční analýza : komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 3. 9. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 10. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Financování územní samosprávy - případová studie města Sušice" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za jeho vedení, rady a připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval vedoucí finančního odboru Městského úřadu Sušice Ing. Boženě Šlajsové za informace a podklady pro tvorbu bakalářské práce.

Financování územní samosprávy - případová studie města Sušice

Abstrakt

Tato bakalářská práce je věnována oblasti územní samosprávy, konkrétně se jedná o vypracování případové studie města Sušice, se zaměřením na rozpočet a hospodaření města. Cílem práce je zhodnocení relevance struktury obecního rozpočtu mezi lety 2015 až 2018. V teoretické části jsou za pomoci odborné literatury představeny, vymezeny a objasněny základní pojmy týkající se dané problematiky územní samosprávy, rozpočtu a finanční analýzy. V analytické části je v úvodu představeno město samotné, dále popsána struktura rozpočtu a poté jsou vybrané hodnoty podrobeny nejprve obsahové a následně finanční analýze za použití vybraných poměrových ukazatelů. V závěru jsou zhodnoceny výsledky analýzy, ze kterých vyplývá, že město je v dobrém finančním stavu a jsou vydána doporučení na budoucí investice hlavně v oblastech zlepšení a rozvoje kvality života a cestovního ruchu.

Klíčová slova: územní samospráva, obec, obecní rozpočet, příjmy rozpočtu, výdaje rozpočtu, finanční analýza, bilance příjmů a výdajů, poměrové ukazatele, hospodaření obce

Municipal Authorities Financing – Particular Study of the Town of Sušice

Abstract

This bachelor's thesis is devoted to the area of local administration, more specifically, it concerns a case study for the city of Sušice, and focuses on the budget and the economic management of the city. The objective of the thesis is an evaluation of the municipal budget in 2015-2018. The theoretical part presents, defines and elucidates, using technical literature sources, some basic ideas related to the issues of local administration, budgets and financial analysis. The analytical part introduces the city proper, it moves on to describe the structure of the budget and then some selected items are analysed both for content and for subsequent financial analysis using liquidity ratios. The conclusion evaluates the results of analysis and it follows from them that the city is in a good financial state. Recommendations are given for future investments mainly in the areas of how to improve and develop the quality of life and tourism.

Keywords: local administration, municipality, municipal budget, budget revenues, budget expenses, financial analysis, balance of revenue and expenditure, ratio indicators, municipal financial management

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska.....	13
3.1 Územní samospráva v ČR.....	13
3.1.1 Obec jako základní územní samosprávný celek	13
3.1.2 Působnost obce	13
3.1.3 Dělení obcí.....	14
3.1.4 Orgány obce.....	14
3.1.5 Kraj jako vyšší územní samosprávný celek.....	15
3.1.6 Orgány kraje	15
3.2 Veřejná správa a její úloha při správě veřejného majetku	15
3.3 Fiskální federalismus	16
3.3.1 Charakteristika fiskálního federalismu.....	16
3.4 Charakteristika a struktura rozpočtu	17
3.5 Příjmy rozpočtu územních samosprávných celků v ČR	18
3.5.1 Daňové příjmy rozpočtu obce	19
3.5.2 Transfery a dotace	20
3.5.3 Nedaňové příjmy	21
3.5.3.1 Příjmy z vlastního podnikání.....	21
3.5.3.2 Uživatelské poplatky	21
3.5.3.3 Příjmy z vlastní správní činnosti	22
3.5.3.4 Pokuty.....	22
3.5.3.5 Příjmy z mimorozpočtových fondů.....	22
3.5.3.6 Ostatní příjmy.....	23
3.5.4 Návrtné příjmy	23
3.6 Výdaje územních samosprávných celků v ČR	23
3.7 Rozpočtový proces.....	24
3.7.1 Sestavování a příprava rozpočtu.....	24
3.7.2 Projednávání a schvalování rozpočtu	25
3.7.3 Čerpání	25
3.7.4 Zpětná kontrola a vyúčtování	26
3.8 Rozdíly v hospodaření veřejného a soukromého sektoru	26
3.8.1 Cíle a rozhodování soukromého sektoru	26

3.8.2	Cíle a rozhodování veřejného sektoru	27
3.9	Finanční analýza	27
3.9.1	Zdroje	28
3.9.1.1	Rozvaha.....	28
3.9.1.2	Výkaz zisku a ztrát	28
3.9.1.3	Přehled o peněžních tocích.....	29
3.9.1.4	Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	29
3.9.2	Metody.....	29
3.9.3	Ukazatele	29
3.9.3.1	Absolutní ukazatele finanční analýzy	29
3.9.3.2	Rozdílové ukazatele finanční analýzy.....	30
3.9.3.3	Poměrové ukazatele finanční analýzy	30
3.9.4	Způsoby vyhodnocení výsledků finanční analýzy	31
3.9.4.1	Benchmarking	31
3.9.4.2	Vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů	32
3.9.4.3	Soustavy poměrových ukazatelů.....	32
3.9.4.4	Zhodnocení celkové finanční situace	32
4	Analytická část.....	33
4.1	Město Sušice	33
4.1.1	Základní charakteristika Města Sušice	33
4.1.2	Vývoj obyvatelstva Sušice po roce 2000.....	34
4.2	Analýza struktury rozpočtu.....	35
4.2.1	Účetní bilance rozpočtů obce za rok 2015-2018	35
4.2.1.1	Analýza příjmů rozpočtu 2015-2018.....	36
4.2.1.2	Analýza výdajů rozpočtu 2015-2018	37
4.3	Finanční analýza rozpočtu poměrovými ukazateli	39
4.3.1	Ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury	39
4.3.2	Ukazatele likvidity.....	41
4.3.3	Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	42
5	Zhodnocení a doporučení.....	43
6	Závěr	47
7	Seznam použitých zdrojů	49
8	Přílohy.....	51

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1. Znak města</i>	<i>33</i>
------------------------------------	-----------

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1. Organizační struktura města Sušice</i>	<i>33</i>
<i>Tabulka 2. Příjmy a výdaje schválený rozpočet 2015-2018 (v tis. Kč)</i>	<i>35</i>
<i>Tabulka 3. Příjmy a výdaje závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč)</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka 4. Struktura příjmů rozpočtu závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč).....</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka 5. Struktura výdajů druhový rozpočet závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč).....</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 6. Struktura výdajů odvětvový rozpočet závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč).....</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 7. Celková zadluženost obce v letech 2015-2018</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 8. Míra zadluženosti obce v letech 2015-2018</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 9. Koefficient samofinancování obce v letech 2015-2018</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 10. Běžná likvidita obce v letech 2015-2018</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 11. Pohotová likvidita obce v letech 2015-2018</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 12. Hotovostní likvidita obce v letech 2015-2018</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka 13. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti obce v letech 2015-2018</i>	<i>42</i>

Seznam grafů

<i>Graf 1. Vývoj počtu obyvatel Sušice po roce 2000.....</i>	<i>34</i>
<i>Graf 2. Vývoj věkové struktury obyvatelstva Sušice po roce 2009</i>	<i>35</i>

Seznam Příloh

<i>Příloha 1. Střednědobý výhled rozpočtu 2019-2022</i>	<i>51</i>
---	-----------

1 Úvod

V české republice se v dnešní době nachází 6 259 obcí. Obec, která je definována jako základní samosprávný celek s právem na samosprávu, má vymezené území, své obyvatele a disponuje vlastním majetkem se kterým nakládá dle potřeby. K tomuto účelu slouží obci rozpočet, který sestavuje z předpokládaných příjmů a výdajů. Podobu rozpočtu pak na základě potřeb obce, preferencí obyvatel a dalších podnětů a podkladů schvaluje zastupitelstvo obce, jako základní samosprávný orgán. Prostředky obce by měly být vynakládány efektivně a cílit na všestranný rozvoj území obce a na uspokojení potřeb občanů. A právě na financování a hospodaření obce bude tato bakalářská práce zaměřena.

V následujících kapitolách proto budou postupně představeny teoretická východiska týkající se vymezení územní samosprávy v ČR, jejího členění a úloze při správě veřejného majetku. Cíleno bude i na samotný rozpočet ve vztahu k jeho tvorbě, schvalování a struktuře příjmů a výdajů. A následně budou popsány nejdůležitější části finanční analýzy, kterými jsou zdroje, metody a ukazatele. V další části práce pak bude v rámci případové studie představeno město Sušice a poté provedena, uvedena a popsána bilance rozpočtu, struktura příjmů a výdajů a finanční analýza poměrovými ukazateli ze skupin zadluženosti a likvidity.

V závěru pak bude provedeno zhodnocení výsledků a na jeho základě budou představeny návrhy na možné postupy vedoucí ke zlepšení některých ukazatelů, nebo navrženy doporučení ohledně úpravy příjmové či výdajové stránky rozpočtu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Bakalářská práce bude věnována oblasti územní samosprávy, konkrétně rozpočtu obce. Cílem práce bude zhodnotit relevanci struktury obecního rozpočtu vybrané obce. Dílčím cílem práce, který má vést k naplnění hlavního cíle, bude popsat strukturu rozpočtu municipality Sušice. Dále pak bude cílem posoudit podobu rozpočtu prostřednictvím běžně využívaných metod hodnocení.

2.2 Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Objektem studia bude město Sušice. Subjektem bude rozpočet obce. Práce bude postavena na základě obsahové analýzy dostupných materiálů (zveřejněných sledovanou obcí). Město Sušice bude popsáno za použití dat dostupných prostřednictvím Českého statistického úřadu. Rozpočet bude posouzen prostřednictvím běžně využívaných metod popsaných v teoretické kapitole bakalářské práce.

3 Teoretická východiska

3.1 Územní samospráva v ČR

Jedná se o formu veřejné moci a veřejné správy. Jejím prostřednictvím je realizováno právo občanů na vlastní samosprávu a na správu určitého území. Samospráva je prováděna na základě působnosti dané ústavou a příslušnými zákony. Přesun státní moci na jiný subjekt je považováno za projev demokratizace společnosti (Peková, 2012).

„Územní samospráva reprezentuje společenství občanů a realizuje samosprávu veřejných záležitostí. K hlavním úkolům patří poskytování veřejných statků a služeb pro své občany. A to zejména smíšené statky s prostorovou omezeností užitku z nich plynoucích – lokální a regionální statky, ale v případě přenesené působnosti i národní veřejné statky“ (Provazníková, 2007).

3.1.1 Obec jako základní územní samosprávný celek

Obec je základní územní jednotka státu, tvořená obyvatelstvem, které společně využívá hranicí vymezené území. Vystupuje jako veřejnoprávní korporace. Ze zákona je obec vymezena třemi základními znaky:

- 1) území (vymezeno hranicemi obce)
- 2) obyvatelstvo (občané ČR s trvalým pobytem v katastrálním území obce)
- 3) působnost (samospráva věcí veřejných, přenesená působnost)

Občané se pak podílejí na řízení obce buďto nepřímo prostřednictvím volených zástupců, nebo přímo například formou občanské angažovanosti.

3.1.2 Působnost obce

Obec jako společenství občanů má **samostatnou působnost**, tzn. zákonem dané pravomoci, právo na samosprávu a právo na volbu svých orgánů, které pak rozhodují ve prospěch občana. Obec plní i **přenesenou působnost**, tzn. výkon státní správy výkonnými orgány obce, které jsou ale kontrolovány orgány státní správy (Peková, 2012).

- Samostatná působnost

Obec může samostatně rozhodovat ve věcech, ve kterých má zákonem upravené pravomoci. Obec má právo na samosprávu a právo na samostatné rozhodování

v některých věcech veřejné správy. V ČR vykonává obec veřejnou správu a samosprávu v samostatné působnosti prostřednictvím volených zastupitelů (Peková, 2004).

- Přenesená působnost

Obec vykonává v přenesené působnosti v tzv. smíšeném modelu místní správy i část státní správy a to v rozsahu vymezeném zákonem o obcích. Státní správa je vykonávána prostřednictvím orgánů obce, které jsou ale podřízeny orgánům státní správy a krajským úřadům (Peková, 2004).

3.1.3 Dělení obcí

Zákon o obcích vymezuje tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy
 - města
 - ty obce, které již byly městem před 17.5.1954, jmenuje městem na žádost obce předseda Poslanecké sněmovny.
 - ty obce, které mají alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.
 - městysy
 - ty obce, které již byly městysem před 17.5.1954, jmenuje městysem na žádost obce předseda Poslanecké sněmovny.
 - ty obce, které městysem na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády
 - statutární města
 - Hlavní město Praha
- (Zákon č. 128/2000 Sb., b.r.)

3.1.4 Orgány obce

Orgán, který spravuje obec a rozhoduje ve všech samosprávních záležitostech kromě těch, o kterých rozhoduje zastupitelstvo kraje, je zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo je kolektivně volený orgán, který ze svých členů volí starostu a místostarostu. Starosta (místostarosta) pak vystupuje jako statutární orgán obce, zastupuje obec navenek a ze své podstaty je pak za výkon své funkce odpovědný zastupitelstvu. Výkonným orgánem obce je pak rada obce, která se skládá ze zvolených členů zastupitelstva a starosty. Zastupitelstvo si dále může zřídit výbory (každá obec musí mít vždy zřízení finanční a kontrolní výbor) a Rada města komise (komise

může vykonávat i činnosti spojené s přenesenou působností). Obecní úřad pak vykonává v samostatné působnosti činnosti určené zastupitelstvem nebo radou města a dále provádí i činnosti spojené s přenesenou působností (Provazníková, 2007).

3.1.5 Kraj jako vyšší územní samosprávný celek

Kraj je vyšším stupněm územní samosprávy na regionální úrovni. Samospráva na této úrovni je zastoupena demokraticky volenými orgány s nařizovací pravomocí ve formě schvalování a vydávání obecně závazných vyhlášek kraje a výkonnými orgány, které mají umožněnu zákonodárnou iniciativu. Kraj je stejně jako obec vymezen ze zákona třemi základními znaky. Těmito třemi základními znaky jsou:

- 1) území (vymezeno hranicemi kraje)
- 2) obyvatelstvo (občané ČR s trvalým pobytem v obcích na území kraje)
- 3) působnost (samospráva věcí veřejných, přenesená působnost)

3.1.6 Orgány kraje

Voleným orgánem kraje je zastupitelstvo, které ze svých řad volí hejtmana a náměstka hejtmana. Hejtman nebo v době jeho nepřítomnosti náměstek hejtmana zastupuje kraj navenek a je za výkon své funkce odpovědný zastupitelstvu. I kraj má svůj výkonný orgán a tím je rada kraje, jejíž členové jsou hejtman, náměstek hejtmana a další osoby zvolené z řad zastupitelstva. Zastupitelstvo kraje má možnost zřizovat výbory jako své kontrolní a iniciativní orgány. Přitom musí vždy zřídit výbory kontrolní, finanční a výbor pro výchovu vzdělání a zaměstnanost (Provazníková, 2007).

3.2 Veřejná správa a její úloha při správě veřejného majetku

Orgány veřejné správy jsou již ze zákona povinny majetek chránit před poškozením a zničením a zároveň ho i udržovat a opravovat. Vlastnictví majetku je předpokladem pro rozvoj veřejného sektoru a občanské vybavenosti. V oblasti územní samosprávy pak zajišťuje i rozvoj vlastní podnikatelské činnosti. V neposlední řadě je zde i zvýšená možnost získat úvěr, neboť územní samospráva může za úvěr ručit svým majetkem. Územní samospráva může stejně jako stát s majetkem nakládat ve smyslu nákupu, prodeje, pronajímání a vkladu do podniků či zřizovaných organizací. Územní samospráva vede o majetku evidenci, provádí inventarizaci a účtuje o opravách a odpisech (Peková, 2012).

3.3 Fiskální federalismus

Ani v dnešní době není pohled na fiskální federalismus zcela jasný. Zatímco v 50. a 60. letech 20. století panoval názor na dosažení makroekonomické stability a spravedlivého rozdělení příjmů skrze fiskální centralizaci, již v 80. letech 20. století začal převládat názor, že vládní zásahy do ekonomiky nejsou zcela efektivní. Na tomto základě pak začal být veřejný sektor vnímán jako překážka ekonomického rozvoje (Sharma, 2020).

Teorie fiskálního federalismu je součástí teorie veřejných financí. V evropských zemích je problematice fiskálního federalismu věnována pozornost především s narůstající úlohou územních samospráv a s procesy decentralizace a dekoncentrace (Provazníková, 2007).

3.3.1 Charakteristika fiskálního federalismu

Fiskální federalismus vyjadřuje finanční vztahy mezi vyššími a nižšími úrovněmi vlády. Zaobírá se příjmy a výdaji jednotlivých úrovní a finančními procesy mezi těmito úrovněmi. Zároveň zohledňuje i stránku pravomocí, odpovědnosti a zabezpečení financování veřejných služeb a statků (Černohorský, 2011).

Termín federalismus může být chápán v několika významech. Význam slova federalismus v politické souvislosti můžeme chápat jako existenci víceúrovňové vlády, kdy každá úroveň má jistou suverenitu ve svých rozhodnutích. Nižší úrovně pak mohou fungovat jako protiváha moci centrální. V širším pojetí, než jen v politických souvislostech můžeme na federalismus nahlížet například z ekonomického pohledu, kdy každý veřejný sektor má povahu sektoru federativního neboli fiskální rozhodnutí jsou rozdělena mezi několik stupňů řízení a správy (Provazníková, 2007).

Modely fiskálního federalismu:

- 1) vertikální model (USA, Kanada, Austrálie)
 - 2) kooperativní, horizontální model (Německo)
 - 3) kombinace vertikálního a horizontálního modelu (většina zemí)
-
- 1) centralizovaný model
 - 2) decentralizovaný model

Model fiskálního federalismu, který je v současné době využíván v ČR lze označit jako kombinovaný model fiskálního federalismu s určitými decentralizačními prvky.

Zásady fiskálního federalismu

- 1) zásada rozdílnosti
- 2) zásada centralizace přerozdělování
- 3) zásada centralizované stabilizace
- 4) zásada zajištění minimální úrovně základních veřejných služeb
- 5) zásada vyrovnání fiskální pozice
- 6) zásada neutrality

3.4 Charakteristika a struktura rozpočtu

V případě ČR jsou na úrovni územních samospráv sestavovány rozpočty krajů a obcí, které jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy. Příjmy do těchto peněžních fondů získávají obce a kraje přerozdělením z vládního rozpočtu a z jejich vlastní činnosti. Obce a kraj pak tyto příjmy dále přerozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků. Rozpočet a rozpočtový proces tak zajišťuje financování obecní politiky a snaží se v čase vyrovnávat plánované příjmy a výdaje obce (Provazníková, 2007).

Veřejný rozpočet je centralizovaný peněžní fond na úrovni státu označován jako státní rozpočet a decentralizovaný peněžní fond na úrovni územní samosprávy označován jako rozpočet obce či kraje. Veřejný rozpočet se také označuje jako účetní bilance, kde se bilancují příjmy a výdaje, ale i jako finanční plán a nástroj rozpočtové politiky (Peková, 2012).

Vzhledem k tomu, že je státní rozpočet považován za podstatný nástroj hospodářské politiky pro zlepšení a stabilizaci ekonomické situace státu, jedná se tedy také o nástroj pro realizaci fiskálních funkcí a fiskální politiky státu (Maaytová, 2014).

Veřejný rozpočet je v oblasti přípravy, schvalování a správy procesem s danou posloupností. Tento rozpočtový proces je v ČR upraven právními předpisy (Ochrana, 2010).

Mezi nejdůležitější zákony z hlediska státního rozpočtu patří zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (Zákon č. 218/2000 Sb., b.r.) a zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny (Zákon č. 90/1995 Sb., b.r.). V oblasti územní samosprávy se tvorba a schvalování rozpočtu řídí zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Zákon č. 250/2000 Sb., b.r.) a kontrola zákonem o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (Zákon č. 320/2001 Sb., b.r.).

Rozpočet jako bilance

Rozpočet je vnímán jako bilance příjmů a výdajů za dané období, v ČR je to kalendářní rok. Touto bilancí lze určit vyrovnanost, či případnou nevyrovnanost hospodaření obce. Obec hospodáří s vyrovnaným rozpočtem jen zřídka, většinou je rozpočet nevyrovnaný a v tomto ohledu mohou nastat dva případy. Jestliže příjmy přesáhnou výdaje, jedná se o přebytek, který může obec použít na splacení dluhu, nebo na vytvoření rezervy. Pokud ale výdaje přesáhnou příjmy, jedná se o schodek jindy označován také jako deficit. V tomto případě je obec nucena získat dodatečné finanční prostředky z rezerv, prodejem majetku nebo si půjčit u banky (Císařová, 2008).

Rozpočet jako finanční plán

Cílem rozpočtu je sladění příjmových možností s výdajovými aktivitami. Obec je omezena ve svých výdajích výší prostředků, s nimiž disponuje. To nutí obec určovat priority a omezovat jiné aktivity. Zde se uplatňuje tzv. rozpočtový výhled, který posouvá úvahy o rozpočtu do delšího časového období než jeden rok (Císařová, 2008).

Rozpočet je finanční plán na rozpočtové období. V průběhu rozpočtového období přicházejí plánované i neplánované příjmy a uhrazují se plánované a neplánované výdaje. Jinak řečeno, z došlých příjmů se plynule uhrazují výdaje. Pro dobré a efektivní hospodaření je v tomto případě nutný krátkodobý plán, ale i víceletý rozpočtový výhled (Peková, 2012).

Rozpočet jako nástroj na prosazování cílů obecních a regionálních politik

Toto pojetí úzce souvisí s pojetím rozpočtu jako finančního plánu. V tomto případě se však jedná o prosazování výdajů, které jsou spojeny s podporovanými aktivitami. Vládnoucí politické uskupení na úrovni místních samospráv tak rozpočet používá jako nástroj k realizaci své vlastní představy o komunální politice (Císařová, 2008).

Rozpočty obcí jsou nástrojem sociálního a ekonomického rozvoje, ale slouží i k prosazování lokálních (regionálních) zájmů a preferencí obyvatelstva (Peková, 2012).

3.5 Příjmy rozpočtu územních samosprávných celků v ČR

Za základní rozdělení příjmů veřejných rozpočtů lze považovat třídění z hlediska návratnosti na nenávratné a návratné, z hlediska časového na běžné a kapitálové a z hlediska míry

závaznosti na obligatorní jinak také mandatorní (povinné ze zákona) a fakultativní (Peková, 2012).

Základní rozdělení příjmů lze dále aplikovat na čtyři skupiny příjmů dělených dle zdrojů na:

- daňové příjmy
- transfery a dotace
- nedaňové příjmy
- úvěry a půjčky

Pro pochopení si uveďme např. daňové příjmy. Daň je tedy ze zákona povinná, nenávratná a pravidelně se opakující platba.

3.5.1 Daňové příjmy rozpočtu obce

V České republice daňové příjmy zastupují přibližně padesát procent všech příjmů obcí. Z toho vyplývá, že se jedná o jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů obcí, mající zásadní vliv na stabilitu rozpočtu obcí. Mezi nejzásadnější můžeme řadit daně:

- důchodového typu
- majetkové
- nepřímé
- obecní či regionální

„V praxi mohou mít daňové příjmy obcí či regionů formu lokálních (obecních, regionálních daní, formu sdílených daní, svěřených daní nebo daní vybíraných vedle ústředních daní, které představují jen určité modifikace výše uvedených dvou základních přístupů“ (Provazníková, 2007).

S ohledem na příjmy plynoucí do obecního rozpočtu se používá dělení na dvě základní skupiny daní, kterými jsou:

- 1) daně sdílené – vybraná daň jde přímo do obecního rozpočtu
- 2) daně svěřené – část daně, která je určena pro obec, je definována zákonem

Strukturu daňových příjmů obcí určuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dle tohoto zákona daňové příjmy rozpočtu obce tvoří:

- a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- d) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- e) podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- f) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby
(Zákon č. 243/2000 Sb, b.r.)

3.5.2 Transfery a dotace

Transfery a dotace určené obcím a to jak běžné tak kapitálové, mohou obce využívat na financování jak běžných tak kapitálových výdajů. Poskytování dotací se pak rozlišuje dle stanovení účelu jejich použití na dva základní typy:

- specifické účelové dotace, jejichž poskytování se provádí na předem stanovený účel
- všeobecné neúčelové dotace, poskytované pouze na základě stanoveného kritéria

Účelové dotace pak mohou být ještě podmíněny finanční spoluúčastí, tato podmínka pak dělí účelové dotace dále na:

- dotace bez spoluúčasti
- dotace se spoluúčastí

Dotace podmíněné spoluúčastí je možno dále rozlišit podle výše podílu spoluúčasti na:

- rovnocenné (s otevřeným koncem)
- nerovnocenné (s uzavřeným koncem)

Poskytování transferů a dotací obcím má své ekonomické opodstatnění. Mezi hlavní důvody patří zmírňování vertikální fiskální nerovnováhy, zabezpečení horizontální fiskální rovnováhy, existence a internalizace externalit, kompenzace speciálního břemene a v neposlední řadě i určitý vliv a kontrola hospodaření (Provazníková, 2007).

3.5.3 Nedaňové příjmy

Tato skupina příjmů souvisí určitým způsobem s hospodářskou či podnikatelskou činností územní samosprávy a samospráva má i větší možnost tyto příjmy ovlivňovat. Řadí se sem příjmy z vlastního podnikání, užitelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, příjmy z mimorozpočtových fondů, ostatní příjmy (Provazníková, 2007).

3.5.3.1 Příjmy z vlastního podnikání

Příjmy z vlastního podnikání patří k typickým příjmům obecního rozpočtu. Část těchto příjmů bývá stabilní a část velmi proměnlivá i přes to mají podstatný význam pro obecní rozpočet. Do této skupiny se řadí zejména:

- zisk z municipálních podniků – zisk spíše výjimečný a nepravidelný
- podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce – může být i významným příjmem, rizikové
- příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku – nutná ekonomická analýza a rozhodnutí o prodeji či pronájmu, nejvýznamnější artikl jsou pozemky
- příjmy z finančního investování – zhodnocení volných finančních prostředků

3.5.3.2 Užitelské poplatky

Zavedení některého z poplatků může mít pro obec svůj příznivý i negativní dopad. Mezi nejrozšířenější užitelské poplatky patří poplatky:

- za dodávku pitné vody
- za čištění odpadních vod
- za svoz a likvidaci komunálního odpadu
- za sportovní, kulturní a rekreační služby
- za užívání hromadné dopravy

- za hřbitovní služby

Pozn. ne každý uživatelský poplatek musí vždy znamenat příjem do rozpočtu obce.

3.5.3.3 Příjmy z vlastní správní činnosti

Výše těchto poplatků a následná výše příjmu pro rozpočet územní samosprávy je dána tím, v jakém rozsahu je samospráva za určitý administrativní či správní proces zodpovědná. Jinak řečeno, zda vykonává tuto činnost v přenesené působnosti či ne. Většina správních úkonů je vykonávána v rámci přenesené působnosti a stanovena zákonem a je územní samosprávou ovlivnitelná pouze minimálně. Jedná se například o tyto poplatky:

- vydávání licencí k provozu vozidla
- povolení stavby
- povolení nosit zbraň
- ověřování pravosti dokladů apod.

(Provazníková, 2007)

3.5.3.4 Pokuty

Jedná se o doplňkové příjmy s nahodilým a malým výnosem pro územní rozpočet. Obec je vyměřuje občanům a firmám a řeší v rámci přestupkového řízení na základě zmocnění zákonem. Jedná se například o pokuty za:

- znečištění veřejných prostranství
- znečištění ovzduší
- neoprávněné uložení odpadů apod.

(Peková, 2004)

3.5.3.5 Příjmy z mimorozpočtových fondů

Obce mohou do svých rozpočtů převádět finanční prostředky jak ze svých mimorozpočtových, převážně účelových peněžních fondů např. fondů rezerv a rozvoje, tak ale i z fondů vyšších stupňů územní samosprávy. V ČR tak obce vyrovnávají schodek hospodaření, nebo zabezpečují financování neplánovaných potřeb (Peková, 2004).

3.5.3.6 Ostatní příjmy

Do skupiny těchto příjmů se řadí všechny další příjmy nedaňového charakteru, jejichž výnos jde do územního rozpočtu. Tyto příjmy mohou být plánované i neplánované.

- plánované – příjmy ze sdružování finančních prostředků
- neplánované – dary, výnosy se sbírek apod.

(Peková, 2004)

3.5.4 Návrtné příjmy

Tato skupina představuje významný příjem rozpočtu obce hlavně v oblasti financování dlouhodobých investic. Platí zde předpoklad, že investice bude generovat příjmy, které budou financovat jak provozní náklady, tak i splátky půjčky. Existují tři základní zdroje a to:

- úvěry
- emise komunálních obligací nebo akcií
- návratné půjčky a finanční výpomoci

(Provazníková, 2007)

3.6 Výdaje územních samosprávných celků v ČR

Objem výdajů územních rozpočtů, z kterého obce zabezpečují veřejné statky, služby a potřeby na lokální úrovni, ale i delegované v rámci decentralizace veřejného sektoru, se neustále zvětšuje. Tento trend je způsoben rostoucí odpovědností územní samosprávy za zabezpečení veřejného sektoru a zároveň na jeho růstu. Dá se tedy říci že ... „*rozsah výdajů územních samospráv ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a rozsah odpovědnosti i pravomocí obecní a regionální úrovně za zabezpečení škály veřejných statků*“ (Provazníková, 2007).

Nejčastěji se lze setkat se členěním výdajů podle ekonomického hlediska na běžné neboli také opakující se (platy, nákup energií a služeb, sociální dávky) a kapitálové sloužící převážně k financování investičních potřeb přesahujících období rozpočtového roku. Investice však mohou být realizovány z obou složek výdajů.

Dalším velmi často zmiňovaným tříděním výdajů rozpočtové skladby je tzv. odvětvové třídění, zde se jedná o druhové členění výdajů podle účelu použití vydaných prostředků. Při tomto třídění se užívá šesti oblastí, které jsou dále děleny dle potřeb na nižší celky. Těmito šesti základními oblastmi jsou:

- Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- Služby pro obyvatelstvo
- Sociální věci a politika zaměstnanosti
- Bezpečnost státu a právní ochrana
- Všeobecná veřejná správa a služby

Můžeme se ovšem setkat i s dalšími způsoby třídění příjmů, v tomto směru je jen třeba předem stanovit jakou vypovídací schopnost má výsledné třídění mít. Výdaje je pak možno třídit např:

- Dle infrastruktury na ekonomické financující výrobní účely a sociální výdaje (vzdělání, péče o zdraví, sociální zařízení apod.)
- Dle funkce veřejných financí na alokační (nákup služeb a zboží), redistribuční (peněžní transfery obyvatelstvu) a stabilizační (stabilizující zaměstnanost)
- Dle rozpočtového plánování na plánovatelné (mandatorní) a neplánované (škody a sankce)

3.7 Rozpočtový proces

„S rozpočtem velmi úzce souvisí pojem rozpočtový proces. V podstatě se jedná o množinu činností, které vedou k tvorbě, plnění a vykazování rozpočtu. Rozpočtový proces je tedy neustále se opakující sled kroků, které začínají sestavováním rozpočtu a končí jeho ex-post vyhodnocením a kontrolou. V jednom kalendářním roce se tak v rozpočtovém cyklu nacházejí až tři po sobě jdoucí rozpočty: jeden ve fázi přípravy a schvalování, druhý ve fázi plnění a třetí ve fázi kontroly“ (Císařová, 2008).

3.7.1 Sestavování a příprava rozpočtu

Zodpovědně sestavený rozpočet je základem pro kvalitní poskytování služeb obyvatelům, je tedy třeba zajistit, aby byl rozpočet reálný na příjmové straně a naplňoval cíle územní samosprávy ve svých výdajích. K tomuto účelu se využívá několik metod sestavování (rozpočtování) územních rozpočtů (Císařová, 2008).

Přírůstková metoda

Jedná se o nejpoužívanější metodu sestavování rozpočtu. Nový rozpočet je sestaven na základě rozpočtu z minulých let a jeho úpravě pomocí výše meziročních změn tzv. indexem. Ten

zohledňuje např. růst cenové hladiny, demografické trendy, legislativní změny a další. Tato metoda má však značné nedostatky, kterými jsou hlavně posouzení kvality předešlého rozpočtu, oprávněnost financovaných aktivit a zachycení jednorázových akcí (Císařová, 2008).

Přístup nulové základny

Tato metoda je časově náročnější, ale na druhou stranu nejkompexnější. Při jejím použití je každá položka rozpočtu podrobena analýze ve vztahu k cílům a možným postupům a jak jich dosáhnout. Jsou vyčísleny náklady na jednotlivé služby, činnosti a akce a určena výše výdajů. Pokud jsou tyto výdaje vyšší než odhadované příjmy, přistoupí se k redukci některých položek rozpočtu (Císařová, 2008).

Dalšími používanými metodami jsou např.:

- programové rozpočtování
- fixně limitovaný rozpočet
- performance budgeting

Při přípravě návrhu rozpočtu, kterou zpravidla provádí finanční odbor obce je důležitým podkladem tzv. rozpočtový výhled. Ten je zpracován dle zákona v hlavních ukazatelích, kterými jsou celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Navrhovaný rozpočet by měl dále vycházet z analýzy hospodaření minulých let a zohledňovat cíle územní samosprávy (Císařová, 2008).

3.7.2 Projednávání a schvalování rozpočtu

Připravený návrh rozpočtu se dále zpravidla projednává ve finančním výboru a v radě obce. Po zpracování jejich připomínek je návrh dále předán zastupitelstvu, které jediné má pravomoc rozpočet schválit. Schválený rozpočet pak může být vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Důležité je, aby rozpočet byl reálný, pravdivý a úplný (Provazníková, 2007).

3.7.3 Čerpání

Rozpočtové provizorium

Pokud nedojde ke schválení rozpočtu v řádném termínu, dochází k čerpání financí dle minulého nebo plánovaného rozpočtu (rozhoduje zastupitelstvo).

Rozpočtová opatření

V případě že dojde k závažným změnám hodnot závazných ukazatelů rozpočtu, musí být zastupitelstvem schválena tzv. rozpočtová opatření.

3.7.4 Zpětná kontrola a vyúčtování

Vyúčtování hospodaření obce za předešlý rok obsahuje příjmy a výdaje v plném členění rozpočtové skladby. Tato podmínka zajišťuje možnost hodnocení. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce, stejně jako analýza faktorů, které ovlivnily výši příjmů a výdajů je součástí projednávání závěrečného účtu. Závěrečný účet, který vypracovává finanční odbor obce a schvaluje zastupitelstvo, by měl pro větší přehlednost obsahovat také tabulky, komentáře a grafy. Samotná struktura závěrečného účtu se pak skládá z:

- celkového pohledu na hospodaření v minulém roce
- vyhodnocení příjmové části
- rozdělení daňových příjmů
- plnění sdílených daní po měsících
- porovnání běžných výdajů v členění rozpočtu
- vyhodnocení celkových výdajů
- analýza příjmů a výdajů po měsících
- vyhodnocení salda provozního přebytku
- běžné a kapitálové výdaje po měsících

3.8 Rozdíly v hospodaření veřejného a soukromého sektoru

3.8.1 Cíle a rozhodování soukromého sektoru

Hlavním cílem podnikatelských subjektů v soukromém sektoru je dosažení zisku, při této snaze se však musí řídit ekonomickými principy. Hospodařením se pak subjekt zaměřuje ve většině případů na vlastní zájem (Tetřevová, 2009).

Soukromý subjekt se snaží o maximalizaci svého zisku prostřednictvím tržních statků, přičemž o produkci tržních statků se rozhoduje na základě systému tržních cen (Synek, 2010).

Možnosti rozhodování managementu v prostředí soukromého sektoru nejsou vázány právními předpisy a normami tak velkou měrou jako možnosti managementu veřejné správy. Z této skutečnosti vyplývá více možností a značná volnost v rozhodování.

3.8.2 Cíle a rozhodování veřejného sektoru

Veřejný subjekt se jako na hlavní cíl zaměřuje v převážné míře na užitek investice. Velikost užitku je pak stavěna do vzájemné provázanosti ke kritériím jako jsou efektivnost a účelnost. Hospodařením se pak subjekt ve veřejné správě například obec zajímá o veřejný zájem a hospodárnost (Tetřevová, 2009).

Rozhodování managementu ve veřejné správě je výrazně vázáno právními předpisy a normami, z toho vyplývá omezený prostor pro vlastní rozhodování. Ve většině případů se o produkci veřejných statků rozhoduje volbou.

3.9 Finanční analýza

Finanční analýza je významným podpůrným prostředkem pro lepší rozhodování v oblasti financí. V oblastech jako je běžné hospodaření, investiční činnost a její financování a hospodaření s majetkem je finanční analýza na úrovni územní samosprávy zásadním nástrojem řízení. V rámci rozpočtového hospodaření pomáhá k rozhodnutí o budoucí finanční strategii. Nejedná se však pouze o analýzu minulého hospodaření, ale i o odhalení pozitivních faktorů hospodaření a jejich podporu a zároveň o odhalení negativních faktorů hospodaření a jejich odstranění. V rámci finanční analýzy se pak analyzuje:

- hospodaření v běžném rozpočtu
- druhy příjmů a výdajů
- saldo běžného rozpočtu
- dosahované úspory
- hospodaření v kapitálovém rozpočtu
- zajišťování a financování oprav a údržby
- vytváření a využití rezerv
- dluhy a způsob splácení
- majetek

(Peková, 2004)

Dá se tedy říci, že finanční analýza je využívána ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Komplexnosti je dosaženo použitím celé škály metod a ukazatelů a výstupy pak slouží jako zdroj pro další rozhodování (Knápková, 2017).

3.9.1 Zdroje

Jako hlavní zdroje dat jsou využívány účetní výkazy podniku např:

- rozvaha
- výkaz zisku a ztrát
- přehled o peněžních tocích
- přehled o změnách vlastního kapitálu
- příloha účetní uzávěrky

Dalšími zdroji mohou být také výroční zpráva, zprávy od vedoucích pracovníků, firemní statistiky, ekonomické statistiky, burzovní zpravodajství, atd. (Knápková, 2017).

3.9.1.1 Rozvaha

Rozvaha je bilančním účetním výkazem zachycujícím stavy hmotného majetku, nehmotného majetku (aktiv) a jejich financování (pasiv). Sestavuje se k poslednímu dni každého roku a jedná se o základní soupis majetku ve statické formě (Růčková, 2019).

- **AKTIVA**
 - A. Stálá aktiva
 - B. Oběžná aktiva
- **PASIVA**
 - C. Vlastní kapitál
 - D. Cizí zdroje

3.9.1.2 Výkaz zisku a ztrát

Tento účetní výkaz obsahuje tvorbu výsledku hospodaření za aktuální účetní období. Výsledek hospodaření je zde tvořen rozdíly mezi výnosy a náklady.

- **výnosy** – peněžní částky získané z činnosti v daném účetním období i fyzicky neinkasované
- **náklady** – peněžní částky vynaložené na získání výnosů v daném účetním období i fyzicky nezaplacené
- **výsledek hospodaření** – rozdíl mezi výnosy a náklady
výnosy – náklady = výsledek hospodaření (+zisk, -ztráta)

3.9.1.3 Přehled o peněžních tocích

Jelikož je výkaz zisku a ztrát tvořen bez ohledu na reálný vznik příjmů a výdajů, sleduje se i tok peněžních prostředků tzv. cash flow. Jedná se tedy o výkaz peněžních toků, kde je zaznamenán stav peněžních prostředků a vysvětleny přírůstky a úbytky peněžních prostředků (Knápková, 2017).

3.9.1.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Tento účetní výkaz poskytuje informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých položek vlastního kapitálu. Neboli vysvětluje rozdíl mezi počátečním a konečným stavem (Knápková, 2017).

3.9.2 Metody

1. Analýza stavových (absolutních) ukazatelů - analýza majetkové a finanční struktury
2. Analýza tokových ukazatelů – analýza výnosů, nákladů, zisku a cash flow
3. Analýza rozdílových ukazatelů - určuje čistý pracovní kapitál
4. Analýza poměrových ukazatelů – analýza likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, produktivity, kapitálového trhu atd.
5. Analýza soustav ukazatelů – vliv dílčích aspektů finanční situace na souhrnný ukazatel hodnocení

3.9.3 Ukazatele

Údaje přesněji ukazatele, které jsou využívány při tvorbě finanční analýzy, se dle charakteru podávané informace dělí v rámci možností finanční a hospodářské analýzy do několika skupin.

3.9.3.1 Absolutní ukazatele finanční analýzy

„Pro finanční analýzu se používají dvě základní techniky rozboru, a to tzv. procentní rozbor a poměrová analýza. Základem obou technik jsou absolutní ukazatele, tj. stavové i tokové veličiny, které tvoří obsah účetních výkazů“ (Vochozka, 2011).

Údaje v účetních výkazech, které lze použít přímo, se nazývají absolutní ukazatele. Ty se dále dělí na stavové ukazatele (k určitému okamžiku) a tokové ukazatele (za časový interval). Výše zmíněné ukazatele jsou využívány k tzv. analýze vývojových trendů jinak také k horizontální analýze a zároveň k procentnímu rozboru jinak také vertikální analýze (Knápková, 2017).

3.9.3.2 Rozdílové ukazatele finanční analýzy

Slouží k analýze finanční situace. Mezi nepoužívanější rozdílové ukazatele se řadí tzv. čistý pracovní kapitál (ČPK).

3.9.3.3 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Při použití těchto ukazatelů se dávají do poměru dvě položky z účetních výkazů, čímž se získá rychlá představa o finanční situaci. I proto se jedná o základní a nepoužívanější metodu. Nejvíce se využívají skupiny ukazatelů zadluženosti, likvidity, rentability, aktivity a ukazatele kapitálového trhu např:

- a) skupina analýzy zadluženosti, majetkové a finanční struktury
 - celková zadluženost: $\text{cizí zdroje} / \text{aktiva celkem}$
 - míra zadluženosti: $\text{cizí zdroje} / \text{vlastní kapitál}$
 - podíl dlouhodobých cizích zdrojů na dlouhodobém kapitálu:
 $\text{dlouhodobé cizí zdroje} / \text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}$
 - podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích:
 $\text{dlouhodobé cizí zdroje} / \text{cizí zdroje}$
 - doba splácení dluhů: $\text{cizí zdroje} - \text{rezervy} / \text{provozní cash flow}$
 - krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem:
 $\text{vlastní kapitál} / \text{dlouhodobý majetek}$
- b) skupina analýzy likvidity
 - ukazatel běžné likvidity: $\text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$
 - ukazatel pohotovosti likvidity:
 $\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky} / \text{krátkodobé závazky}$
 - ukazatel hotovostní likvidity
 $\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky} / \text{krátkodobé závazky}$
- c) skupina analýzy rentability
 - rentabilita tržeb: $\text{zisk} / \text{tržby}$
 - rentabilita vlastního kapitálu: $\text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál}$
- d) skupina analýzy aktiv
 - obrat aktiv: $\text{tržby} / \text{aktiva}$
 - obrat dlouhodobého majetku: $\text{tržby} / \text{dlouhodobý majetek}$

- doba obratu pohledávek: $\text{průměrný stav pohledávek} / \text{tržby} * 360$
- doba obratu závazků:
 $\text{krátkodobé závazky z obchodních vztahů} + \text{závazky ostatní} / \text{tržby} * 360$
nebo $\text{krátkodobé závazky z obchodních vztahů} / \text{výkonová spotřeba} * 360$

(Knápková, 2017)

3.9.4 Způsoby vyhodnocení výsledků finanční analýzy

Při provedení finanční analýzy je výpočty získána řada výsledků napovídajících o majetkové a finanční struktuře, cash flow, rentabilitě, likviditě, zadluženosti atd. Tyto výsledky jsou však provázány a není jednoduché z nich vyvodit jednoznačné doporučení, ani je bez rozmyslu porovnávat s doporučenými hodnotami a vznášet soudy. Zde tedy vyvstává z důvodu individuálnosti jednotlivých podniků, potřeba věnovat interpretaci výsledků finanční analýzy patřičnou pozornost a zaměřit se na:

- „*racionální posouzení dosažené výše hodnoty ukazatelů s možností využití nástrojů benchmarkingu*“
- „*vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů (rentability, likvidity, zadluženosti, řízení aktiv a dalšími)*“
- „*zhodnocení celkové finanční situace podniku a návrhy doporučení pro její zlepšení*“

(Knápková, 2017)

Neméně významnou složkou při posuzování ukazatelů je jejich vývoj v čase. Tento postup přináší možnost sledovat pozitivní či negativní trendy a na jejich základě vydávat soudy ohledně budoucího vývoje. I zde je ovšem potřeba jednat velmi obezřetně s ohledem na množství neovlivnitelných faktorů, které zde působí (Knápková, 2017).

3.9.4.1 Benchmarking

Hlavní podstatou benchmarkingu je pochopení a určení vlastní pozice podle srovnání s ostatními a na tomto základě tuto vlastní pozici snažit posílit. Dle R. C. Campa je heslem benchmarkingu „*učte se od ostatních*“ (Business process benchmarking, 1995). Výhodou této metody je použitelnost nejen v hodnocení finanční analýzy, ale v celé řadě činností spojených se stanovením cílů a zlepšením. Při posuzování výsledků benchmarkingu je třeba brát v úvahu vnitřní a vnější podmínky podniku a je nutné s nimi zacházet uvážlivě, hlavně s přihlédnutím na relevantnost získaných dat (Knápková, 2017).

3.9.4.2 Vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů

V rámci hodnocení jednotlivých oblastí může nastat situace, kdy není výsledek jednoznačný, a proto je zde potřeba analyzovat i vzájemné vztahy mezi ukazateli z jednotlivých oblastí a výsledky hodnotit komplexně. Mezi nejdůležitější vztahy můžeme zařadit např.:

- zadluženost x likvidita
- likvidita x rentabilita
- aktivita x rentabilita
- zadluženost x rentabilita
- zadluženost x likvidita x rentabilita

(Knápková, 2017)

3.9.4.3 Soustavy poměrových ukazatelů

V případě nutnosti lepšího vysvětlení vzájemných vztahů mezi ukazateli lze použít soustavy poměrových ukazatelů. Jedná se o soustavu ukazatelů, mezi nimiž existují vzájemné souvislosti a závislosti. Existují dva typy soustav

- paralelní soustava ukazatelů – řazení ukazatelů vedle sebe
- pyramidová soustava ukazatelů – rozkládání vrcholového ukazatele na dílčí

(Knápková, 2017)

3.9.4.4 Zhodnocení celkové finanční situace

Aby bylo možno zhodnotit celkovou finanční situaci, je třeba vzít v úvahu výsledky dílčích analýz a jejich vzájemné propojení a ovlivňování. Tato záležitost je však velmi náročná, a to hlavně s ohledem na problém spojený s určením významnosti jednotlivých ukazatelů, tj. jakou váhu jednotlivým ukazatelům přiřadit. V literatuře se tak setkáme se dvěma skupinami souhrnných ukazatelů, jsou to:

- bankrotní modely: Z-skóre (Altmanův model), indexy IN (indexy důvěryhodnosti), Tafflerův model
- bonitní modely: Tamariho model, Kralickův Quicktest

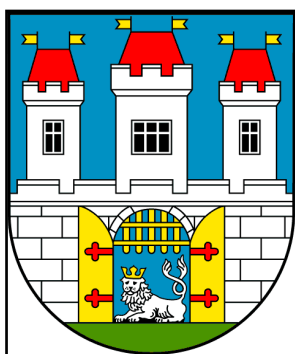
(Knápková, 2017)

4 Analytická část

4.1 Město Sušice

4.1.1 Základní charakteristika Města Sušice

Obrázek 1. Znak města

Zdroj: (Mestosusice.cz, b.r.), archiv města

Město Sušice často též nazývané „Brána Šumavy“, je malebné a poklidné město nacházející se v nadmořské výšce 465 m na úpatí vrchu Svatobor. Toto kdysi královské město o velikosti správního území 4.546 ha se rozprostírá na obou březích dříve zlatonosné řeky Otavy. Na mapě Sušici naleznete v Plzeňském kraji, přibližně 25 km jihovýchodně od Klatov. Město se v roce 2003 stalo obcí s rozšířenou působností pro 30 obcí s velikostí správního území 78.154 ha. Ostatní údaje o městě lze najít v Tabulce 1.

Město nabízí řadu možností kulturního, sportovního i rekreačního vyžití. V části města byla vyhlášena městská památková zóna s mnoha zajímavými stavbami a objekty. Pro okolí Sušice je typická pěší turistika, cykloturistika a vodní turistika.

Tabulka 1. Organizační struktura města Sušice

Adresa úřadu:	Městský úřad Sušice, náměstí Svobody 138
IČO:	00256129
Orgány obce:	Starosta (Bc. Petr Mottl), Místostarosta (František Jelínek), Tajemník (Mgr. Petr Novák), Rada města (počet členů 7), Zastupitelstvo (počet členů 21)
Počet obyvatel (sčítání lidu v r. 2011):	11 037 obyvatel
Velikost správního území (města Sušice):	4 546 ha

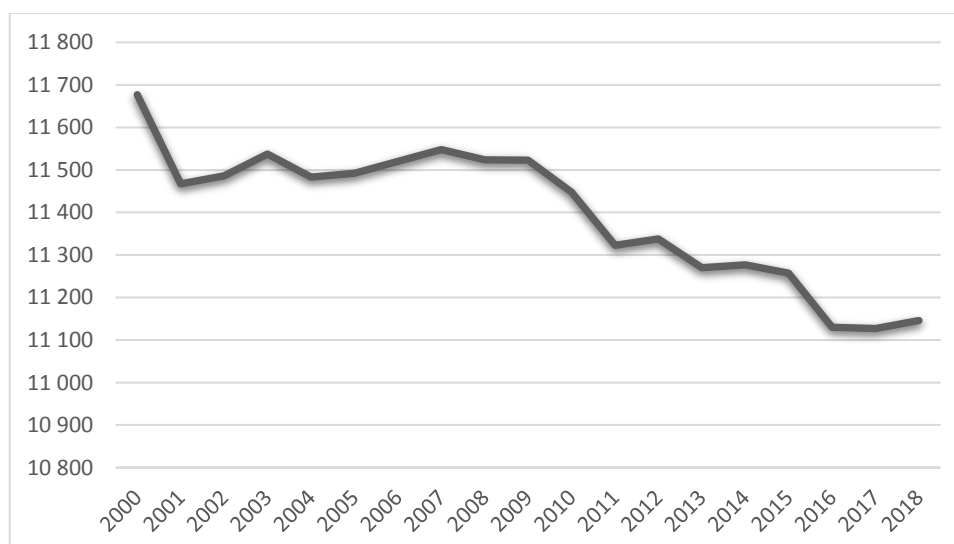
Velikost správního území (obce s rozšířenou působností):	78 154 ha
Části města:	Albrechtice, Červené Dvorce, Divišov, Dolní Staňkov, Humpolec, Chmelná, Milčice, Nuzerov, Rok, Stráž, Sušice I, Sušice II, Sušice III, Volšovy, Vrabčov, Záluží
Zřizované organizace:	Nemocnice Sušice, Základní umělecká škola Františka Stupky, Sportoviště města Sušice, Sušické kulturní centrum, Sociální služby Města Sušice, ZŠ Lerchova, ZŠ T. G. Masaryka, Školní jídelna Nuželická, MŠ Smetanova, MŠ Tylova, Sušické lesy a služby

Zdroj: (Mestosusice.cz, b.r.), vlastní zpracování

4.1.2 Vývoj obyvatelstva Sušice po roce 2000

Celkový počet obyvatel města od roku 2000 zaznamenává spíše setrvalou klesající tendenci, což je patrné z Grafu 1. Nejvýznamnější faktory úbytku obyvatel jsou migrace z důvodu nedostatku pracovních příležitostí a nepříznivý demografický vývoj.

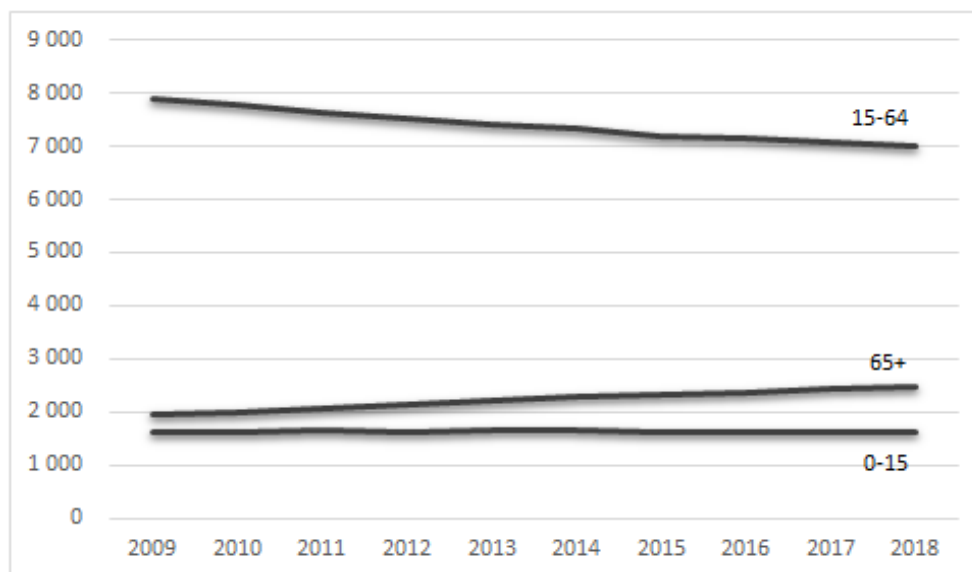
Graf 1. Vývoj počtu obyvatel Sušice po roce 2000

Zdroj: (Czso.cz, b.r.), vlastní zpracování

Dalším nezanedbatelným problémem Sušice je, stejně jako v celé České republice, stárnutí obyvatelstva. Tento jev je zobrazen v Grafu 2.

Graf 2. Vývoj věkové struktury obyvatelstva Sušice po roce 2009

Zdroj: (Czso.cz, b.r.), vlastní zpracování

4.2 Analýza struktury rozpočtu

V této kapitole bude hodnocena struktura příjmové a výdajové stránky rozpočtu Města Sušice v časovém intervalu čtyř let, konkrétně mezi roky 2015-2018. Příjmy a výdaje rozpočtu budou tříděny a porovnávány dle základních charakteristik a bude hodnoceno rozpočtové hospodaření obce. Podkladem budou informace a data získaná ze závěrečných účtů obce a z informačního portálu Ministerstva financí Monitor.

4.2.1 Účetní bilance rozpočtů obce za rok 2015-2018

Za jednu ze základních analýz rozpočtu lze považovat účetní bilanci příjmů a výdajů, ze které lze jednoduchým způsobem zjistit vyrovnanost či nevyrovnanost rozpočtu a určit tak zda byl rozpočet vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. V následující Tabulce 2 jsou seřazeny příjmy a výdaje schválených rozpočtů obce Sušice v letech 2015-2018 a v Tabulce 3 příjmy a výdaje rozpočtu dle skutečných účetních hodnot získaných ze závěrečných účtů jednotlivých let.

Tabulka 2. Příjmy a výdaje schválený rozpočet 2015-2018 (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018
Příjmy	222 975	228 429	237 516	269 937
Výdaje	275 989	283 142	348 224	398 854
Saldo (P-V)	-53 014	-54 713	-110 708	-128 917

Zdroj: (Mestosusice.cz, b.r.), vlastní zpracování

Tabulka 3. Příjmy a výdaje závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018
Příjmy	288 788	288 192	306 149	350 323
Výdaje	249 617	252 033	271 387	312 958
Saldo (P-V)	39 171	36 159	34 762	37 365

Zdroj: (Mestosusice.cz, b.r.), vlastní zpracování

Z výše uvedených údajů je možné snadno analyzovat konkrétní stavy rozpočtové bilance v jednotlivých letech a zároveň vývojové trendy za celé sledované období. Lze vyčíst, že i když byl ve všech sledovaných letech původně schválen schodkový rozpočet, bylo na konci účetních období vždy dosaženo přebytkového a v celém sledovaném období poměrně vyrovnaného rozpočtu i přes to, že výše schodku schvalovaného rozpočtu postupem let, tj. mezi lety 2015-2018 vzrostla o více jak dvojnásobek. Dále je patrné, že hodnoty schváleného rozpočtu a skutečné účetní hodnoty příjmů a výdajů v letech 2015 a 2016 jsou odchýleny daleko méně než hodnoty v letech 2017 a 2018.

4.2.1.1 Analýza příjmů rozpočtu 2015-2018

Pro přesněji provedenou analýzu příjmové stránky rozpočtu obce je nutné rozdělit příjmy alespoň do čtyř základních skupin dle vypovídacích schopností s ohledem na způsob jejich získávání. Toto členění hodnot získaných ze závěrečných účtů je uvedeno v Tabulce 4.

Tabulka 4. Struktura příjmů rozpočtu závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018
Daňové příjmy	155 218	160 898	172 118	189 968
<i>Podíl na celkových příjmech (v %)</i>	<i>53,75</i>	<i>55,83</i>	<i>56,22</i>	<i>54,23</i>
Nedaňové příjmy	34 128	41 288	41 848	41 443
<i>Podíl na celkových příjmech (v %)</i>	<i>11,82</i>	<i>14,33</i>	<i>13,67</i>	<i>11,83</i>
Kapitálové příjmy	3 351	316	2 728	4 454
<i>Podíl na celkových příjmech (v %)</i>	<i>1,16</i>	<i>0,11</i>	<i>0,89</i>	<i>1,27</i>
Přijaté transfery	96 090	85 689	89 455	114 458
<i>Podíl na celkových příjmech (v %)</i>	<i>33,27</i>	<i>29,73</i>	<i>29,22</i>	<i>32,67</i>
Příjmy celkem	288 787	288 191	306 149	350 323

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Z tabulky lze vyčíst, že nejpodstatnější příjmovou složkou obecního rozpočtu jsou **daňové příjmy**. Tyto příjmy v průměrné výši 170 mil. Kč dosahují podílu pohybujícím se okolo 55 % všech příjmů a jsou tvořeny zejména příjmem na základě rozpočtového určení daní, místními

poplatky a správními poplatky. Meziroční nárůst daňových příjmů je způsoben hlavně příznivou ekonomickou situací státu a s tím souvisejícím zvýšeným výběrem daní.

Druhým významným příjmem jsou **transfery** v průměrné výši 96 mil. Kč, ty se na celkových příjmech podílejí ze 30 %. Tyto příjmy se mohou ještě dělit na investiční a neinvestiční transfery, které město obdrží od různých institucí podle typu dotace. Většina dotací je pak účelových, nebo se jedná o dotace, které účetnictvím města pouze “protékají” - např. dotace pro Sociální služby města Sušice, dotace pro školy atd. Mezi nejvýznamnější dotace ve sledovaném období se řadí v roce 2015 dotace 12,3 mil. Kč na výstavbu koupaliště, v roce 2016 dotace 3,7 mil. Kč na bezbariérové řešení ZŠ Lerchova a 2,3 mil. Kč na Skatepark a v roce 2018 pak dotace ve výši 3,7 mil. Kč na zkvalitnění infrastruktury pro poskytování sociálních služeb.

Dalším ze sledovaných příjmů jsou **nedaňové příjmy** v průměrné výši 39,5 mil. Kč. Ty se na celkových příjmech podílejí částí pohybující se mezi 12-15 %. Jedná se převážně o příjmy tvořené z pronájmu majetku města a příjmy, které odvádí příspěvkové organizace města ze svého investičního fondu do rozpočtu města. Jedná se například o příjmy z vodohospodářské infrastruktury, příjmy z tepelného hospodářství a příjmy z lesního hospodářství.

Posledním sledovaným příjmem jsou **kapitálové příjmy**. Tyto příjmy jsou realizovány prodejem majetku města a ve sledovaných rozpočtech zaujímají zanedbatelnou složku pohybující se okolo 1 % celkových příjmů. Nejčastěji se jedná o prodej pozemků, garáží nebo bytových jednotek.

4.2.1.2 Analýza výdajů rozpočtu 2015-2018

K základní analýze výdajů rozpočtu nám může posloužit dělení z ekonomického hlediska na běžné výdaje a výdaje kapitálové, jinak také nazývané druhový rozpočet výdajů. Toto dělení je zobrazeno v Tabulce 5.

Tabulka 5. Struktura výdajů druhový rozpočet závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018
Běžné výdaje	195 436	204 587	221 077	257 047
Podíl na celkových výdajích (v %)	78,29	81,17	81,46	82,13
Kapitálové výdaje	54 181	47 446	50 310	55 911
Podíl na celkových výdajích (v %)	21,71	18,83	18,54	17,87
Výdaje celkem	249 617	252 033	271 387	312 958

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Běžné výdaje v průměrné výši 219 mil. Kč obsahují veškeré opakující se výdaje nutné pro běžný chod města jako jsou např. výdaje na služby spojené s úklidem, údržbou a opravami, ale i výdaje na tzv. vyjmenované akce. Takto jsou označovány např. výdaje na předem plánované opravy většího charakteru. Součástí běžných výdajů jsou také příspěvky, které město posílá jím zřizovaným příspěvkovým organizacím, které např. v roce 2018 činily 38,4 mil. Kč. Z tabulky je patrné, že tyto výdaje jsou pod podstatnou složkou celkových výdajů a u námi sledovaných rozpočtů se pohybují okolo 80 % celkových výdajů. Významnost těchto výdajů vyplývá již z účelu jejich použití, kterou je každoroční nutnost udržení chodu obce.

Jako **kapitálové výdaje** jsou označeny výdaje sloužící k financování investičních potřeb přesahující období jednoho roku (převážně stavebního charakteru), nebo výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Výše těchto výdajů může být, s ohledem na velikost investičních akcí, v jednotlivých letech velmi rozdílná. Z Tabulky 5 je však v námi sledovaných rozpočtech patrná vyrovnanost těchto výdajů pohybujících se v průměru ve výši 52 mil. Kč což činí 20 % z celkových výdajů.

Při zaměření se na důslednější analýzu výdajů dle konkrétního účelu a způsobu využití jednotlivých výdajů, lze použít tzv. odvětvové členění výdajů. Toto členění je zobrazeno v Tabulce 6. Z této tabulky je patrné, že největší podíl v průměru 133 mil. Kč na výdajích obecního rozpočtu mají výdaje na **služby pro obyvatelstvo**, tato částka činí téměř 50 % celkových výdajů. Tyto výdaje jsou dále určeny průměrně:

- z 30 % výdaji na bydlení, komunální služby a územní rozvoj
- z 30 % výdaji na sport a zájmovou činnost
- z 15 % výdaji na vzdělávání a školské služby
- z 15 % výdaji na ochranu životního prostředí
- z 10 % výdaji na kulturu, církve a sdělovací prostředky

Další významné výdaje jdou do odvětví **všeobecná veřejná správa a služby**, které je spojené s výkonem státní moci a na celkových výdajích se podílí až z 25 % což dělá v průměru téměř 70 mil. Kč. V pořadí třetí dle výše jsou s průměrnou hodnotou 30 mil. Kč výdaje na **průmyslová a ostatní odvětví hospodářství**, tyto výdaje jsou spojeny převážně s opravami a výstavbou pozemních komunikací, s úpravou a distribucí vody a s cestovním ruchem a podílí se na čerpání rozpočtu částkami mírně převyšujících 10 % z celkových výdajů. Posledními

výraznějšími výdaji jsou výdaje na **Sociální věci a politiku zaměstnanosti**, i přes výrazný nárůst v posledním sledovaném období, se pohybují průměrně u 23 mil. Kč, což je mírně pod hranicí 10 % z celkových výdajů.

Tabulka 6. Struktura výdajů odvětvový rozpočet závěrečný účet 2015-2018 (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018
Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	2 052	1 836	1 549	13
<i>Podíl na celkových výdajích (v %)</i>	<i>0,82</i>	<i>0,73</i>	<i>0,57</i>	<i>0,00</i>
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	31 481	29 726	31 845	25 495
<i>Podíl na celkových výdajích (v %)</i>	<i>12,61</i>	<i>11,79</i>	<i>11,73</i>	<i>8,15</i>
Služby pro obyvatelstvo	122 427	128 928	130 546	152 241
<i>Podíl na celkových výdajích (v %)</i>	<i>49,05</i>	<i>51,16</i>	<i>48,10</i>	<i>48,65</i>
Sociální věci a politika zaměstnanosti	20 043	13 038	22 015	38 088
<i>Podíl na celkových výdajích (v %)</i>	<i>8,03</i>	<i>5,17</i>	<i>8,11</i>	<i>12,17</i>
Bezpečnost státu a právní ochrana	11 223	11 662	15 474	17 187
<i>Podíl na celkových výdajích (v %)</i>	<i>4,50</i>	<i>4,63</i>	<i>5,70</i>	<i>5,49</i>
Všeobecná veřejná správa a služby	62 392	66 843	69 958	79 933
<i>Podíl na celkových výdajích (v %)</i>	<i>25,00</i>	<i>26,52</i>	<i>25,78</i>	<i>25,54</i>
Výdaje celkem	249 617	252 033	271 387	312 958

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

4.3 Finanční analýza rozpočtu poměrovými ukazateli

4.3.1 Ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury

Velice významnými ukazateli pro hodnocení finančního hospodaření v oblasti úvěrového zatížení obce jsou ukazatele zadluženosti. Z ekonomického pohledu jde o financování aktiv nebo vlastního kapitálu cizími zdroji. V tomto úhlu pohledu se nemusí jednat o negativní jev. V následujících Tabulkách 7, 8 a 9 jsou uvedeny ukazatele celkové zadluženosti, míry zadluženosti a samofinancování.

Tabulka 7. Celková zadluženost obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Cizí zdroje (v tis. Kč)	180 999	171 693	164 661	163 023
Aktiva celkem (v tis. Kč)	1 919 054	1 957 512	1 999 158	2 061 836
Zadluženost (v %)	9,43	8,77	8,24	7,91

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Ukazatel **zadluženosti** obce je určen podílem cizích zdrojů k celkovým aktivům a udává zadlužení celkového majetku obce cizími zdroji. Dle požadavků ministerstva by výše zadluženosti neměla přesáhnout 25 %. Z Tabulky 7 je patrné, že zadluženost obce Sušice se pohybuje na poměrně nízké úrovni. Konkrétní hodnoty se pohybují pod hranicí 10 % a mají od roku 2015 mírně klesající tendenci.

Tabulka 8. Míra zadluženosti obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Cizí zdroje (v tis. Kč)	180 999	171 693	164 661	163 023
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	1 738 055	1 785 819	1 834 497	1 898 814
Míra zadluženosti (%)	10,41	9,61	8,98	8,59

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Ukazatel **míry zadluženosti** je určen podílem cizích zdrojů a vlastního kapitálu a udává zatížení vlastního kapitálu obce cizími zdroji. Z Tabulky 8 je vyplývá, že stejně jako u celkové zadluženosti je i míra zadluženosti na nízké úrovni pohybující se okolo 10 % a má mírně klesající tendenci.

Tabulka 9. Koeficient samofinancování obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	1 738 055	1 785 819	1 834 497	1 898 814
Aktiva celkem (v tis. Kč)	1 919 054	1 957 512	1 999 158	2 061 836
Koeficient samofinancování (v %)	90,57	91,23	91,76	92,09

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Z Tabulky 9 jsou patrné velmi vysoké hodnoty **koeficientu samofinancování**. I v tomto případě se jedná o velmi příznivé hodnoty pohybující se nad hranicí 90 % s mírně stoupající tendencí. Vypovídací schopnost tohoto koeficientu souvisí s podílem celkových aktiv a vlastního kapitálu. Lze tedy konstatovat, že schopnost obce hradit úvěry a půjčky je na vysoké úrovni.

4.3.2 Ukazatele likvidity

Z pohledu schopnosti obce vytvořit peněžní prostředky ze svého majetku a plnit své krátkodobé závazky je důležitým ukazatelem likvidita. Z důvodu rozdílné likvidity různých druhů majetku se likvidita určuje v několika třídách. Nejnížší likviditou se vyznačuje dlouhodobý majetek a nejvyšší pak majetek finanční. Z tohoto důvodu se na určení likvidity užívá spíše oběžných aktiv, kde se pak zkoumá síla likvidity jejich různých částí. V této části se budeme postupně zabývat běžnou likviditou, pohotovou likviditou a hotovostní likviditou.

Tabulka 10. Běžná likvidita obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	202 845	228 506	252 802	296 038
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	68 821	71 401	74 958	83 276
Běžná likvidita	2,95	3,20	3,37	3,55

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Ukazatel **běžné likvidity** se určuje poměrem oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Jako riziková se udává hodnota ukazatele v intervalu 0 a 1. Z údajů Tabulky 10 je patrné, že ani v jednom roce sledovaného období hodnota ukazatele neklesla na rizikovou hodnotu a má mírně stoupající tendenci. Tento trend je zapříčiněn větším nárůstem objemu oběžných aktiv oproti nárůstu objemu krátkodobých závazků.

Tabulka 11. Pohotová likvidita obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Oběžná aktiva minus zásoby (v tis. Kč)	201 954	227 516	251 826	295 047
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	68 821	71 401	74 958	83 276
Pohotová likvidita	2,93	3,19	3,36	3,54

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Z Tabulky 11 je vidět, že ukazatel **pohotové likvidity** dosahuje téměř stejných hodnot, jako ukazatel běžné likvidity. Tento jev je zapříčiněn tím, že zásoby obce jsou na velmi nízké hodnotě a snižují tak velikost oběžných aktiv jen minimálně. Lze tedy říci, že i v případě pohotové likvidity obec dosahuje velmi dobrých hodnot.

Tabulka 12. Hotovostní likvidita obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Krátkodobý finanční majetek (v tis. Kč)	151 139	176 590	200 769	229 932
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	68 821	71 401	74 958	83 276
Hotovostní likvidita	2,20	2,47	2,68	2,76

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Je patrné, že i ukazatel **hotovostní likvidity** vykazuje stejné vlastnosti jako likvidity předchozí. Tento vývoj zapříčiňuje skutečnost, že v rozpočtu obce jsou tvořena oběžná aktiva z 75 % krátkodobým finančním majetkem.

4.3.3 Pravidlo rozpočtové odpovědnosti

V § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti se hovoří o obcích a krajích bez jejich příspěvkových organizací. Toto pravidlo rozpočtové odpovědnosti je momentálně posuzováno jako jeden z hlavních ukazatelů hospodaření obce. Podstatou pro výpočet hodnot určujících výši rozpočtové odpovědnosti je podíl celkových dluhů na průměru celkových příjmu za poslední čtyři roky.

Tabulka 13. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti obce v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Průměr příjmů za posled. 4 roky (v tis. Kč)	290 371	289 952	289 752	308 363
Dluh celkem (v tis. Kč)	103 418	91 698	80 762	71 203
Podíl dluhu k průměru příjmů (v %)	35,62	31,63	27,87	23,09

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Jak je patrné z Tabulky 13 hodnoty podílu dluhu k průměrným příjmům se v Sušici daří snižovat a se svojí výší držící se mezi 35-23 % se jedná o příznivé výsledky. Maximální výše tohoto podílu je určena na 60 % a s překročením této hranice souvisí některé zákonné postupy a sankce.

5 Zhodnocení a doporučení

Tato část práce je zaměřena na komplexní hodnocení rozpočtu obce Sušice. Obecně lze uvést, že obec hospodařila se svým rozpočtem pohybujícím v dnešní době okolo 300 miliónů korun uvážlivě a vyrovnaně a její hospodářská potažmo finanční situace je na velmi dobré úrovni za celé sledované období. Složení rozpočtu reflektuje potřeby města a zároveň i potřeby jeho obyvatel. V rámci hodnocení však budou v teoretické rovině rámcově navrženy i možnosti a doporučení na zlepšení jak na straně příjmů, tak straně výdajů a v části přílohy představen střednědobý rozpočtový výhled z důvodu možnosti nahlédnutí na skutečné záměry města.

Ze základní **účetní bilance příjmů a výdajů** byla zjištěna salda příjmů a výdajů za jednotlivé roky a z hodnot uváděných na konci účetních období byl v celém sledovaném období patrný vyrovnaný a mírně přebytkový rozpočet. Přebytek rozpočtu se dle účetních výkazů pohyboval v průměru okolo 37 mil. Kč (+/- 2 mil. Kč) v celém sledovaném období. Jinak tomu ovšem bylo u hodnot salda příjmů a výdajů ze schválených rozpočtů. Zde se projevila negativní tendence zastupitelů schvalovat rozpočet schodkový. Dalším nepříznivým faktorem je pak postupné navyšování tohoto schodku. Zatímco v roce 2015 byl schodek schváleného rozpočtu 53 mil. Kč v roce 2018 byl již chválen schodek téměř 130 mil. Kč. Tento jev může v budoucích obdobích znamenat špatný vývoj hospodaření obce. Lze tedy doporučit, aby se obec této negativní tendenci při schvalování dalších rozpočtů pokusila zamezit například důslednější analýzou rozpočtů z minulých let a použitím přírůstkové metody při tvorbě nových rozpočtů.

Z analýzy příjmů rozpočtu, které se navýšily z částky 289 mil. Kč v roce 2015 na hodnotu 350 mil Kč v roce 2018, je na první pohled patrné, že podstatnými částmi příjmu obecního rozpočtu jsou **příjmy daňové**. Tyto příjmy vytváří až 55 % veškerých příjmů (což je obecný trend obcí v ČR), s mírným nárůstem mezi lety 2015 až 2018 z 155 mil. Kč na téměř 190 mil. Kč. Nárůst těchto příjmů ve sledovaném období byl způsoben především příznivým vývojem ekonomické situace státu a v roce 2018 i změnami v rozpočtovém určení daní. Dalším zkoumáním lze určit že přibližně 40 % tvoří daň z příjmů, 40 % DPH a zbylých 20 % mimo jiné například místní a správní poplatky. Výši některých z těchto příjmů může obec ovlivnit přímo a u jiných může nepřímo ovlivňovat faktory které jejich výši určují. Při zaměření se na významné faktory ovlivňující podíl přijatých daní mezi které patří počet obyvatel a počet podnikatelských subjektů, se nabízí, že budoucí snaha obce by měla směřovat ke zvýšení počtu obyvatel například výstavbou nových bytů, ale třeba také udržováním přívětivého podnikatelského

prostředí. Mezi daně přímo ovlivnitelné patří daň z nemovitých věcí, u které může obec upravovat tzv. koeficient podle počtu obyvatel, nebo tzv. místní koeficient. K dalším možnostem, jak navýšit daňové příjmy patří zvýšení příjmů z místních poplatků. Jejich podíl na celkových daňových příjmech tedy není nikterak výrazný, ale i zde je třeba hledat rezervy a možnosti například v poplatcích za užívání veřejného prostranství hlavně v případech, kdy se jedná o jeho komerční využití. Toto navýšení pak nezatěžuje místní obyvatele jako by tomu bylo například při navýšení poplatku za odpad. V poslední době také mnoho obcí přistupuje k navýšení poplatků za parkování a zároveň i k rozšíření oblastí kde se toto parkovné platí. Toto opatření má hned dva kladné efekty a těmi jsou navýšení příjmu do obecní pokladny a zlepšení parkovací situace místních, kteří bývají od těchto poplatků osvobozeni.

Dalším podstatným příjmem pro obec jsou **transfery**. Z rozboru je patrné, že tvoří přibližně 30 % celkových příjmů a za celé sledované období je jejich průměrná hodnota 96 mil. Kč. Tyto příjmy si můžeme pro lepší rozbor rozdělit na neinvestiční pohybující se v rozmezí 80-100 mil. Kč a investiční transfery, jejichž velikost je v jednotlivých letech velmi rozdílná a řídí se množstvím uskutečněných investic. Tyto příjmy však v maximech nedosahují ani 10 % výše neinvestičních transferů. Výše neinvestičních transferových příjmů je v hospodaření obce poměrně pevně zakotvena a kopíruje každoroční potřeby města a jejích organizací. Podstatná část těchto příjmů je určena na výkon státní správy a na plnění sociálních potřeb obyvatelstva skrze organizace, kterým jsou tyto dotace určeny. Na druhou stranu výše investičních transferů obec ovlivnit může a mělo by to být jedním z hlavních cílů. Efektivní využívání dotačních titulů a kvalitní projekty s dobře zpracovanými žádostmi mají velkou šanci na úspěch a mohou do obecního rozpočtu přinést nemalé prostředky.

Poslední skupinou příjmů jsou **příjmy nedaňové a kapitálové**. Nedaňové příjmy, které se od roku 2016 pohybují kolem 41 mil. Kč, jsou tvořeny převážně z pronájmu majetku města a příjmem od příspěvkových organizací města. I zde by mohlo město získat nemalé prostředky zejména navýšením pronájmu vodohospodářské infrastruktury a pronájmu tepelného hospodářství. Kapitálové příjmy, které plynou obci z prodeje dlouhodobého majetku, se drží na velmi nízké úrovni, což může naznačovat, že se obec zbavuje pouze nepotřebného majetku nebo majetku který by ji finančně zatěžoval.

V oblasti výdajů, které se ve sledovaném období postupně navyšovaly z 250 mil. Kč v roce 2015 na 313 mil. Kč v roce 2018, je z analýzy provedené jak z pohledu druhového, tak

z pohledu odvětvového třídění patrné, že výrazná část zhruba 195 mil. Kč v roce 2015 až 257 mil. Kč v roce 2018, tedy cca 80 % všech výdajů je alokována jako **výdaje běžné** určené na běžný chod a údržbu města a jeho majetku. Nejvýznamnějšími jsou pak výdaje na služby pro obyvatelstvo, které se pohybují kolem 50 % celkových výdajů a jsou z větší části určeny na bydlení, komunální služby, územní rozvoj, vzdělávání a zájmovou činnost. Dále jsou pak výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby s 25 %, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství s 10 %, sociální věci a politika zaměstnanosti s 10 % a jako poslední výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu s 5 % z celkových výdajů. Bohužel již z podstaty těchto tzv. běžných neboli pravidelně se opakujících výdajů a ze struktury jejich použití je patrné, že velké úspory nepřipadají v úvahu. Samozřejmě by bylo možné některé výdaje snížit nebo zcela omezit například zrušením některých příspěvků spolkům a sdružením, ale dělo by se tak v mnoha případech na úkor kvality života ve městě a nelze tedy doporučit výrazné změny těchto výdajů.

Druhou částí výdajů jsou dle druhového třídění tzv. **kapitálové výdaje**, pohybující se ve sledovaném období od 47 mil. Kč do 56 mil. Kč a v rámci rozpočtu obce se jedná o cca 20 % celkových výdajů. Zde se již obec může více zaměřit na nutnost jejich vynaložení a na finanční možnosti krytí těchto výdajů. Zda je daná investice nutná nebo se dá odložit na vhodnější období, jestli na ni město má vlastní prostředky nebo si bude muset vzít úvěr a v neposlední řadě na to, jaký z ní bude užitek. V námi sledovaném období město Sušice investovalo hlavně do oblasti turistického ruchu, zateplení bytových jednotek, oprav kanalizační sítě a občanské vybavenosti pro seniory. Kromě výstavby plaveckého bazénu a zateplení bytových jednotek, dokázalo město financovat tyto výdaje ze svých zdrojů, což mělo za následek velmi příznivou situaci v oblasti zadluženosti. Toto bude více popsáno níže v textu. Lze tedy doporučit to samé co u souvisejících transferových příjmů, což je vlastně přesunutí finanční zátěže z vlastních financí na dotační tituly, ale třeba i výběrem správného úvěru lze ušetřit nemalé prostředky.

Dalším krokem při hodnocení rozpočtu města Sušice bylo provedení finanční analýzy **poměrovými ukazateli** ze skupin analýzy zadluženosti, likvidity rozpočtové odpovědnosti. Použité ukazatele byly vybrány i s ohledem na ukazatele používané Ministerstvem financí České republiky k monitoringu hospodaření územních samosprávných celků, kterými jsou pravidlo rozpočtové odpovědnosti, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita. Tyto ukazatele mají vypovídací schopnost ohledně oblasti jejich zaměření a na jejich základě

byly již v předchozí části uvedeny některá doporučení v oblasti úpravy a zlepšení příjmové a výdajové stránky rozpočtu.

Ve skupině analýzy **zadluženosti** bylo použito ukazatele celkové zadluženosti, míry zadluženosti a koeficientu samofinancování. Vzhledem k faktu, že se celková zadluženost i míra zadluženosti pohybují pod hranicí 10 % a za rizikovou se považuje hranice 25 %, lze konstatovat, že obec je zadlužena jen mírně a případné další financování investic cizími zdroji by ani do budoucna nepředstavoval problém. Tyto výsledky spolu s výsledným koeficientem samofinancování nad hranicí 90 %, který určuje schopnost obce hradit své úvěry a půjčky, nám také naznačují, že ani případné získání úvěru by nemělo být problémem. Je ale třeba si také uvědomit, že převážná část investic ve veřejném sektoru není zisková a nedá se předpokládat, že případná budoucí investice pokryje městu náklady s ní související.

Dalšími použitými ukazateli finanční analýzy ze skupiny **likvidity** byly, ukazatel celkové likvidity, pohotovostní likvidity a hotovostní likvidity. Tyto ukazatele naznačují nadměrně vysoký stav oběžných aktiv, tvořených z velké části krátkodobým finančním majetkem na spořicíh či běžných účtech, vzhledem ke krátkodobým závazkům. Většina těchto prostředků je pak vázána ve fondech. Z těchto výsledků je patrné, že město nemá žádný problém s krytím svých krátkodobých závazků. Bylo by tedy možné pokusit se část těchto finančních prostředků využít efektivněji například investicí na finančním trhu, je ale třeba brát v úvahu rizika s tím spojená.

V závěru práce bylo v analýze využito i pravidla **rozpočtové odpovědnosti**, hlavně z toho důvodu, že jde v dnešní době o jeden z hlavních monitorujících ukazatelů SIMU, podle kterých se posuzuje hospodaření obcí. Hodnoty tohoto ukazatele se postupně snížily z 35 % v roce 2015 na 23 % v roce 2018 a pohybují se tak hluboko pod hranicí 60 %, která je stanovena zákonem.

6 Závěr

V souladu s naplněním hlavního cíle této bakalářské práce, věnované oblasti územní samosprávy, kterým bylo zhodnotit relevanci struktury obecního rozpočtu města Sušice v letech 2015 až 2018, skrze dva dílčí cíle, kterými byly popis struktury rozpočtu a posouzení prostřednictvím finanční analýzy, byla tato část rozdělena do dvou částí.

V první části práce jsou představena relevantní teoretická východiska, zabývající se popisem a vysvětlením pojmů souvisejících s předmětem této práce. Jedná se hlavně o vymezení pojmu územní samospráva, její základní znaky a dělení. Dále je představena úloha veřejné správy při správě veřejného majetku související s povinnostmi orgánů veřejné správy tento majetek chránit, udržovat a opravovat. Následuje popis charakteristiky, struktury rozpočtu a jeho sestavování, schvalování a následné kontroly. U příjmů a výdajů je uvedeno jejich dělení, původ a účel. V závěru teoretické části je uveden rozdíl v cílech a v možnostech hospodaření veřejného a soukromého sektoru, s kterým souvisí i různý přístup k výsledkům analýzy a následně popsán postup k provedení finanční analýzy.

Druhá část je pak rozdělena do tří okruhů, kdy v prvním okruhu je představeno město Sušice, v druhém provedena nejprve analýza majetkové a finanční struktury pomocí stavových ukazatelů a ve třetím následně analýza zadluženosti, likvidity a rozpočtové odpovědnosti pomocí poměrových ukazatelů.

Z výsledků analýzy majetkové a finanční struktury lze vyvodit, že mezi hlavní příjmy obecního rozpočtu, který se pohybuje ve výši cca 250-300 mil. Kč, se řadí příjmy daňové ve výši 55 % celkových příjmů, což odpovídá průměru v České republice. Dalšími významnými příjmy jsou pak přijaté transfery cca 32 % a nedaňové příjmy cca 12 % celkových příjmů. Výdaje byly tříděny nejprve druhově na běžné a kapitálové a následně odvětvově dle účelu použití. Výsledky tohoto dělení jsou takové, že běžné výdaje zastupují až 80 % z celkových výdajů a nejvíce finančních prostředků je využíváno v oblasti služeb pro obyvatelstvo, které zahrnují např. bydlení, komunální služby, územní rozvoj, vzdělávání a zájmovou činnost, nebo také v oblasti všeobecné veřejné správy a služeb a v neposlední řadě v oblasti průmyslových a ostatních odvětví hospodářství. Tyto výsledky naznačují provázanost značné části výdajů na běžný chod města a na udržení kvality života obyvatel. Je tedy patrné, že výrazné zásahy by měly za následek snížení atraktivnosti života ve městě. Dále bylo zjištěno, že ačkoliv je od roku 2015 schvalován rozpočet s narůstajícím schodkem, je vždy na konci účetního období dosaženo

mírně přebytkového rozpočtu v celém sledovaném období velmi vyrovnaného. Což je dáno tendencí města podhodnocovat příjmy a nadhodnocovat výdaje ve schvalovaném rozpočtu.

Výsledky analýzy pomocí poměrových ukazatelů napovídají, že město je ve velmi dobré kondici ve všech třech zkoumaných oblastech. Z náhledu na nejpodstatnější ukazatele je patrné že: 1) Zadluženost klesla z 9,5 % na 7,9 % přičemž maximální doporučená hranice je 25 %. Město tedy využívá cizí zdroje velmi uvážlivě a mohlo by se v případě potřeby větší investice dále zadlužit. 2) Běžná (celková) likvidita stoupla z 2,95 na 3,55 přičemž doporučeny jsou hodnoty, které neklesají pod 1. Město je tedy schopné bez problémů splácet své krátkodobé závazky. 3) Podíl dluhu k průměru příjmů (pravidlo rozpočtové odpovědnosti) klesl z 35,62 % na 23,09 %. Doporučená maximální hranice je 60 %. I zde je patrný příznivý výsledek a město se nemusí, jak již bylo zmíněno, v budoucnu obávat použití úvěru na financování případné investice.

V závěru práce tedy lze konstatovat, že město Sušice hospodaří se svými prostředky uvážlivě, má dostatek finančních prostředků a snaží se o financování přednostně z transferů a vlastních zdrojů. Z tohoto vyplývá nízká zadluženost a vysoká schopnost hradit své závazky. Dále lze říci, že s přihlédnutím na finanční situaci města není prioritní maximalizace příjmů, které by mohlo být realizováno například navýšením daně z nemovitých věcí, některých místních poplatků, nebo nájemného u vodohospodářské infrastruktury ani snižování výdajů, které jsou z větší části určeny na běžný chod města a které by mělo za následek snižování životní úrovně místních obyvatel a mohlo být u obyvatel přijaté s určitou nevolí. Doporučení se týkají spíše budoucího zaměření na zvyšování občanské a sociální vybavenosti a s tím spojeným navyšováním počtu obyvatel. Případně dosažení takové životní úrovně, kdy by mírné zvýšení nějakých poplatků již nebylo pro obyvatele překážkou. Zlepšení příjmů by také mohlo město realizovat pomocí investic do cestovního ruchu, které by přinášely městu zisk.

7 Seznam použitých zdrojů

Business process benchmarking: finding and implementing best practices, 1995. 1 vydání. Milwaukee: ASQC Quality Press. ISBN 08-738-9296-8.

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL, 2008. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu* [online]. Praha: Transparency International - Česká republika [cit. 2019-10-23]. ISBN 978-80-87123-06-5.

Czso.cz: Český statistický úřad [online], b.r. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ, 2011. *Základy financí*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3669-3.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.

MAAYTOVÁ, Alena, 2014. *Veřejné finance*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-86730-90-5.

Mestosusice.cz: Webové stránky města Sušice [online], b.r. Informační server *ŠumavaNet.CZ* [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.mestosusice.cz/mususice/>

Monitor [online], 2013. Ministerstvo financí [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK, 2010. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press. ISBN 80-726-1086-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2007. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1 vydání. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2097-5.

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. Finanční analýza: metody, *ukazatele*, využití v praxi. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

SHARMA, Chanchal Kumar, 2020. Comparing fiscal *federalism*. vol. 30. 30(1), 115-117. DOI: 10.1080/13597566.2019.1605597. ISSN 1359-7566. Dostupné také z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13597566.2019.1605597>

SYNEK, Miloslav a Eva *KISLINGEROVÁ*, 2010. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.

TETŘEVOVÁ, Liběna, 2009. Veřejný a podnikatelský sektor. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-90-0.

VOCHOZKA, Marek, 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.

Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení), b.r. In: *Sbírka zákonů*. roč. 2000. roč. 2000, č. 128.

Zákon č. 218/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), b.r. In: *Sbírka zákonů*. roč. 2000. roč. 2000, č. 218.

Zákon č. 243/2000 Sb: Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů., b.r. In: *Sbírka zákonů*. roč. 2000. roč. 2000, číslo 243.

Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, b.r. In: *Sbírka zákonů*. roč. 2000. roč. 2000, č. 250.

Zákon č. 320/2001 Sb.: Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), b.r. In: *Sbírka zákonů*. roč. 2001. roč. 2001, č. 320.

Zákon č. 90/1995 Sb.: Zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, b.r. In: *Sbírka zákonů*. roč. 1995. roč. 1995, č. 90.

8 Přílohy

Příloha 1. Střednědobý výhled rozpočtu 2019-2022

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU města Sušice - 2021-2022 - / v tis. Kč / - schváleno ZM 18.12.2019

ORG	Příjmy /tis. Kč/				
Běžné příjmy bez hospodářské činnosti /byty/		2019	2020	2021	2022
SV - střednědobý výhled		rozpočet	rozpočet	SV	SV
1	Správní poplatky svačební	30	30	30	30
2	Správní poplatky rybářské	110	110	110	110
3	Správní poplatky - stavební	700	600	600	600
5	Správní poplatky stavební povolení, ŽP	70	70	70	70
7	Správní řízení	80	80	100	100
8	Správní poplatky komunikace	50	50	60	60
10	Správní poplatky matřika	100	100	150	150
11	Správní poplatky živnost.	150	150	150	150
12	Správní poplatky zem.podnikatele	14	10	10	10
13	Správní poplatky doprava	2 500	2 500	2 500	2 500
16	Příjmy za ZOZ od žadatelů o řídic. oprávnění	350	350	400	400
18	Správní poplatky OP	30	40	30	30
17	Správní poplatky CD	500	500	500	500
27	Výpis z rejstříků	10	30	30	30
28	Kopírování	8	8	8	8
30	Výpis z rejstříku trestů	15	0	20	20
31	Výpis z obchodního rejstříku	0	0	0	0
32	Konverze - datové schránky	5	0	4	4
58	Recepty a žádanky na omamné látky	3	3	2	2
88	Globální dotace kraj - výkon st.správy-školsství	20 000	22 000	22 000	22 000
90	Místní poplatky	5 650	5 650	5 650	5 650
92	Úroky z účtů	500	500	500	500
98	Odvod výtěžku z provozování loterií %	600	500	600	600
99	Daně od FÚ celkem	165 000	173 000	179 000	186 000
100	Přijaté sankční platby přestupky	70	70	70	70
102	Přijaté sankční platby doprava	500	500	600	600
106	Přijaté sankční platby ŽP	20	20	40	40
107	Přijaté sankční platby MP	163	150	190	190
118	Přijaté sankční platby OP	10	15	10	10
120	Poplatek za užívání veřej.prostranství /trhy/	160	160	180	180
122	Poplatek za užívání veřej.prostranství-Lagron	54	54	54	54
123	Poplatek za užívání veřej.prostranství-reklama	65	50	65	65
125	Příjmy z pron.nebytových prostor	1 419	2 749	2 750	2 750
128	Poplatek za užívání veřej.prostranství Suš.léto	130	130	130	130
160	Parkovací automaty	2 530	2 530	2 550	2 550
161	Poplatek za užívání veřej.prostranství /pout/	200	200	200	200
162	Příjmy z pronájmu pozemků / pokles - cena dřeva/	1 263	325	325	325
164	Věcná břemena	20	20	20	20
166	Příjmy z pronájmu pozemků /předzahradky/	83	95	95	95
178	Cestovní ruch - příjmy z reklam Sušické léto	160	160	160	160
201	Sociálka - práv.ochr. dětí	3 320	3 065	3 600	3 600
232	Hasiči	250	250	250	250
261	Nemocnice	3 006	3 070	3 070	3 070
262	BKC-nájem	778	778	778	778
283	Městské informační středisko	269	269	270	270
284	Městská policie	20	20	30	30
287	Tepeiné hospodářství-pronájem	5 024	5 024	5 024	5 024
278	WC	121	121	130	130
279	Komunální odpady	3 625	3 935	3 600	3 600
283	BMS - příjem z nájmu sportovišť	1 642	1 642	1 642	1 642
288	Pohřební služba, hřbitov-pronájem	600	600	600	600
301	Vodní hospodářství-pronájem	15 450	15 767	16 068	16 383
2006	9 b.j. - příjmy z nájmu	413	413	413	413
2228	96 b.j. - příjmy z nájmu	3 497	3 482	3 500	3 500
7111	6 b.j. - příjmy z nájmu	165	165	165	165
	Běžné příjmy celkem bez hospodářské činnosti	241 502	251 710	259 103	266 418
	Hospodářská činnost	2019	2020	2021	2022
		rozpočet	rozpočet	SV	SV
248	Fenziion byty	1 350	1 350	1 350	1 350
284	Bytové hospodářství /HV/	39 288	40 805	41 500	43 000
	Hospodářská činnost celkem	40 638	42 155	42 850	44 350
	Ostatní příjmy /bez org. 9999/	2019	2020	2021	2022
	bez org.9999 /příjmy z prodeje majetku/	rozpočet	rozpočet	SV	SV
1738	Dotace Dynamické osvětlení	1 600			
218	ZŠ Lerchova /IROP/ vrácení návratné fin. výpomocí/	3 000			
262	Sušické kulturní centrum / vrácení návratné fin. výpomocí/	280	280		
1835	Dotace Ekoinovace		3 700		
2002	Hasiči Sušice čtyřkolka		600		
1838	Dotace PK - chirurgická ambulance 24/7		0	5 000	5 000
	Ostatní příjmy celkem/bez org.9999/	4 780	4 480	5 000	5 000
	9999 Příjmy z prodeje majetku	1 800	200	200	200
	SUMARIZACE PŘÍJMŮ	2019	2020	2021	2022
		rozpočet	rozpočet	SV	SV
	Běžné příjmy	241 502	251 710	259 103	266 418
	Hospodářská činnost celkem /byty/	40 638	42 155	42 850	44 350

	Ostatní příjmy	4 780	4 480	5 000	5 000
9999	Příjmy z prodeje majetku	1 800	200	200	200
	PRÍJMY CELKEM	288 720	298 545	307 153	315 968

Výdaje					
ORG	Běžné výdaje bez hospodářské činnosti a naplnění fondů	2019	2020	2021	2022
		rozpočet	rozpočet	SV	SV
61	zoc.dávky-děti	115	100	100	100
63	prolidrog. prevence	95	95	95	95
73	Rezerva na investice a provoz	3 000	3 000	3 000	3 000
80	Rezerva - havárie	500	500	500	500
81	Projekty EU udržitelnost	100	100	150	150
83	Projekty	500	500	100	100
84	Energetický management	150	600	200	200
87	náhrada - pojišťovna	20	20	20	20
82	Služby peněžních ústavů	150	150	150	150
126	Pronájem nebytových prostor - výdaje	180	165	170	170
160	Parkovací automaty	160	160	160	160
162	Pozemky výdaje- geometr. plány, apod.	140	148	140	140
164	Věcná břemena	20	20	20	20
178	Douzeleage /2020 - projekt - 4. ročník mezinár. hudební soutěže/	150	300	150	150
179	Cestovní ruch	985	985	985	985
180	Kancelář starosty	230	230	230	230
181	Příspěvek TJ - bruslení	650	700	700	700
182	Příspěvek regionál. sdružením	270	280	280	280
183	Příspěvek na sportovní činnost dětí	2 000	2 000	2 000	2 000
184	Příspěvek zájm.org - granty	1 000	1 000	1 000	1 000
186	Gymnázium bruslení	77	77	80	80
188	SOU příspěvek na bruslení	70	70	70	70
190	Granty dětí kulturní a zájmová činnost	800	800	800	800
	Příspěvky ostat.sdružením/např. Svaz zdr.post. kost. dřev. Apia,Klokánek/				
191	2019+150 Suš. Dětský sbor oslava 50. výročí založení,Šumava Rocks 100	550	400	300	300
192	Charita	200	200	200	200
193	Výstavba - odstranění havar. stavů	200	200	200	200
194	Příspěvek-reprezentace města -dospělí	300	300	300	300
201	Hospodářská správa města	61 188	65 952	66 200	66 200
202	Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů	4 411	4 781	4 800	4 800
206	byv. NV Chmelná	165	180	180	180
207	Besip, dětské akce	45	45	45	45
208	MŠ Tylova	1 414	1 531	1 466	1 466
209	MŠ Smetanova	2 259	2 300	2 070	2 053
213	ZŠ T.G.M	5 161	5 127	5 329	5 604
216	ZUŠ F. Štupy	311	472	302	262
218	ZŠ Lerchova	6 367	6 545	7 860	7 256
220	ŠJ Nuželská	658	661	712	712
232	Hasiči Sušice	1 412	1 363	1 360	1 360
	Hasiči Sušice auto 2019 čtyřkolka+podvalník 500	600			
233	Hasiči Volšovy	514	625	500	500
236	Hasiči Albrechtice	50	100	50	50
237	Hasiči Chmelná	200	207	200	200
238	Křizové stavy	374	374	380	380
260	SSMS - sociální služby	5 029	4 935	5 173	5 353
261	Nemocnice	0	0	0	0
262	BKC - přísp. organizace	13 960	15 253	14 975	14 905
283	Městské inf. středisko	284	284	280	280
284	Městská policie	12 289	12 682	12 700	12 700
287	Tepele hospodářství /běžné výdaje/	1 500	1 500	1 500	1 500
273	VKP Kalich	130	140	140	140
278	WC	500	550	550	550
279	Komunální odpady	13 050	14 800	14 800	14 800
280	Údržba města	23 940	25 500	26 000	26 500
283	SMG - Příspěvek pro přísp.org. pro sportovciště - provoz	11 743	10 144	9 467	9 075
	SMG - vybavení ubytovacího zařízení	1 196			
288	Pohřební služba a hřbitov	1 080	1 080	1 100	1 100
289	Správa lesa		2 000		
301	Vodní hospodářství	1 200	1 200	1 200	1 200
360	Příspěvky - památková péče	1 325	1 600	1 300	1 300
400	SPOZ	110	110	110	110
401	Kronika	52	52	52	52
406	Výdaje na dopravní územní obslužnost	400	400	400	400
900	DPH - odvod z nájmu	6 200	6 500	6 500	6 500
903	úvěr Bazén - úroky	1 550	1 812	1 534	1 258
904	36 b.j. úroky z úvěr.smlouvy	438	479	374	268
961	územní plán /2020 změna ÚP/	900	1 000	300	300
1042	SDH Albrechtice - dotace	40	40	40	40
1739	Dynamické osvětlení		50		
	Nemos - vratka nevyčerpané dotace PK + doplatek IV.Q.2018 /5100-				
1828	1200+/I.Q.2019/1300/	5 200			
1901	Projekt příběhy našich sousedů	110	113		
1902	Hasičské auto Volšovy bez dotace	6 500	6 500		
1903	Sdružení SDH Sušice /dobrovolní hasiči/ - příspěvek na přístřešek	50			
1904	Okolovna stoly		758		
1933	Sušická nemocnice		17 300	5 000	5 000

1938	Dotace chir. ambulance 2,3 mil na rok 2020		2 300		
1958	Zpracování pozůstalosti		70		
2002	Hasiči Šulice-čtyřkolka, vozík		500		
2006	Rádnice-oprava výtahu		500		
2007	Rekonstrukce server-1.etapa		2 000	2 000	
2008	Služební vozidlo		700		
2010	Měst.policie-2park.automaty 362 tis.,kamer.bod 140 tis.,vysíláčky základna 200 tis.		872		
2024	Publikace - židovské hřbitovy		150		
2042	Pracovní seminář - architekt města		50		
2228	95 b.j. opravy+ mand. odměna Bytservisu	575	375	400	400
9041	Santos-ostrov pokladů - smluvní údržba	1 700	1 300	1 300	1 300
8887	mobiliář,sochy,běžné opravy	400	550	400	400
8888	opravy majetku pod správou OMRM běžné	1 750	1 410	1 360	1 360
8889	školy -opravy	300	300	300	300
8899	nákup majetku	1 450	4 000	300	300
	Běžné výdaje bez bytového hospodářství a naplnění fondů	212 602	245 322	213 109	210 559

Bytové hospodářství - výdaje		2019	2020	2021	2022
284	Bytové hospodářství	rozpočet	rozpočet	8V	8V
	Bytservis-mandátní odměna	2 814	2 750	2 800	2 800
	ostatní náklady	112	150	150	150
284	Bytové hospodářství org. 284	2 926	2 900	2 950	2 950
248	Penzion byty opravy,služby	915	915	500	500
	Byt. hospodářství- výdaje na správu	3 841	3 815	3 450	3 450

Velké opravy a investice		2019	2020	2021	2022
	velké investice a opravy /viz seznam/	172 510	189 544	119 550	84 550
	Velké opravy a investice celkem /viz seznam/	172 510	189 544	119 550	84 550

SUMARIZACE VYDAJŮ		2019	2020	2021	2022
	Běžné výdaje / bez Bytového hospodářství, naplnění fondů celkem/	212 602	245 322	213 109	210 559
	Bytové hospodářství celkem	3 841	3 815	3 450	3 450
	Velké opravy a investice celkem /viz seznam/	172 510	189 544	119 550	84 550
	Výdaje celkem	388 953	438 681	336 109	298 559

Naplnění fondů - nárok na rozpočet		2019	2020	2021	2022
	Fond voda rozlíl mezi PaV paragraf voda	14 250	14 567	14 868	15 183
	Fond teplo rozlíl mezi PaV org. 267	3 524	3 524	3 524	3 524
	CELKEM	17 774	18 091	18 392	18 707

Financování splátky úvěrů,půjček z uzavřených smluv		2019	2020	2021	2022
	pol 8141 - splátka Jitlin - úroky jsou v běžných výdajích	9 702	9 663	9 653	9 661

Střednědobý výhled /SV/ tis. Kč		2019	2020	2021	2022
	PŘÍJMY pro SV	rozpočet	rozpočet	SV	SV
	Běžné příjmy	241 502	251 710	259 103	266 418
	Hospodářská činnost celkem /byty/	40 638	42 155	42 850	44 350
	Příjmy z prodeje majetku / org. 9999/	1 800	200	200	200
	Ostatní příjmy celkem/bez org.9999/	4 780	4 480	5 000	5 000
	PŘÍJMY pro SV CELKEM	288 720	298 545	307 153	315 968
	VÝDAJE pro SV				
	Běžné výdaje	212 602	245 322	213 109	210 559
	Bytové hospodářství /mandát+byty/	3 841	3 815	3 450	3 450
	Velké investice a opravy /viz seznam	172 510	189 544	119 550	84 550
	Naplnění fondů /voda+teplo/	17 774	18 091	18 392	18 707
	Výdaje pro SV celkem	406 727	456 772	354 501	317 266
	Financování - z uzavřených smluv-splátky úvěrů, půjček	9 702	9 663	9 653	9 591
	Výdaje / vč. financování/ pro SV celkem	416 429	466 435	364 154	326 857
	SALDO Příjmy - Výdaje vč. financování /SV/	-127 709	-167 890	-57 001	-10 889

ZDROJE KRYTÍ

		2019	2020	2021	2022
	SALDO Příjmy - Výdaje vč. financování /SV/	-127 709	-167 890	-57 001	-10 889
	Prostředky zapojené do rozpočtu				
	KZ z let minulých /KZ2018+-org98/ /kromě KZ z rozpočtu roku 2019/	0	23 000		

Úspora rozpočtu z roku 2019 zapojená do rozpočtu 2020	91 709	50 758		
FRR - zapojeny do rozpočtu 2020	0	49 032		
FOND VODA / akce roku 2020/	30 100	39 500		
FOND TEPLO /akce roku 2020 - část/	6 350	5 600		
Prostředky nezapojené do rozpočtu				
FOND REZERV A ROZVOJE /PZ k 1.1./-KZ nezapojeny do rozpočtu - předpoklad /	9 865		3 000	13 499
Úspora rozpočtu z roku 2017/KZ 2017+-98/ nezapojená do rozpočtu 2019	9 106			
Úspora rozpočtu z roku 2018 nezapojená do rozpočtu 2019	30 061			
Úspora rozpočtu z roku 2019 nezapojená do rozpočtu 2020		3 000		
FOND VODA /zůstatek-5901 rezerva z minulého roku/			15 000	14 000
FOND TEPLO /zůstatek-5901 rezerva z minulého roku/			3 500	3 500
MOBILITY - bezbariér.přístup do areálu nemocnice			2 000	
Dotace sportovní hala /SFŽP/			32 000	
Dotace Kiliček			13 000	
Prodej plynovodu plynárnám - ul. T.G.M.			2 000	
Stará lékárna				20 000
KZ k 31.12. běžného roku - předpoklad	49 482	3 000	13 499	40 110

Zdroj: (Mestosusice.cz, b.r.)